N:ot
14—15
6 mk

PÄÄSIÄISENÄ 1941

Hakkapeliitta

HÄVITTÄJÄ

HEI!

arvoilla "PULAPÖPÖLLE" äkkilähtö

Roima raha-voitto on näet tehokkain lääke kaikkia aineellisia huolia vastaan. Arpa antaa "pöpölle" potkut

—ja TEILLE RAHAA!

1	kpl.	300.000:—	yht.	300.000:—
3	kpl.	100.000:—	»	300.000:—
6	kpl.	50.000:—	»	300.000:—
15	kpl.	20.000:—	»	300.000:—
30	kpl.	10.000:—	»	300.000:—
60	kpl.	5.000:—	»	300.000:—
300	kpl.	1.000:—	»	300.000:—
1500	kpl.	200:—	»	300.000:—
36000	kpl.	50:—	»	1.800.000:—

VOITTOJEN YHTEISARVO **4 milj. 200.000:-**

Ottakaa siis tilaisuudesta vaarin! Rikastukaa äkkiä! Ostakaa jo tänään HÄVITTÄJÄ-arpa. Toukokuun 3 p:nä voitte olla 300.000:— rikkaampi. Hävittäjä-arpajaisissa voittaa

joka viides.

ARVONTA JO 3.5.41.

ARPA **50:—**

Ellette saisi arpoja paikkakunnaltanne, voitte tilata niitä oheisella kupongilla, tai postisiirtotiliämme N:o 6699 käyttäen.

HÄVITTÄJÄ-ARPAJAISET

Helsinki, Aleksanterink. 19. Puh. 38 369, 38 437

Lähettäkää minulle .... kpl. HÄVITTÄJÄARPOJA. Ohessa maksu .... mk sekä 5: — lähetyskuluja ja 2: 50 voittoluetteloa varten. (Kuoreen nimen ja osoitteen lisäksi sana kuponki.)

Nimi ....

Osoite ....

Kuponki ja rahat postitettava kirjattuna.

Hakkapeliitta 8.4.41.

ARPOJA MYYVÄT pankit, yksityiskauppiaat, SOK:n ja OTK:n myymälät, kirja- ja paperikaupat, Rautatiekirjakaupan myymälät sekä tuhannet asiamiehemme kautta maan.

Järjestää:
AKATEEMINEN ILMASUOJELUYHDISTYS r.y.
Hoitaa: **YLEINEN FINANSSI OY.**

Hakkapeliitta

SUOJELUSKUNTAIN PÄÄLLIKÖN ASETTAMA JOHTOKUNTA:

Osastopääll. M. Kivilinna (puh. joht.), toimistopääll. Albin Manner (varapuh. joht.), toimitusjohtaja A W. Jusu, piiripääll., eversti P. O. Ekholm, maist. Yrjö Ylänne ja taloudenhoit. Sten Keso.

TOIMITUS:

Kaivokatu 6. A. — Avoinna klo 10—16, lauant. ja juhlapäivien aattoina klo 10—14.

KONTTORI:

Kaivokatu 6. A. — Avoinna klo 9—16, lauant. ja juhlapäivien aattoina klo 9—14.

Puhelin 61 606
(vaihde).

Muina aikoina:

Tilaukset ja osoitteenmuutokset sekä kassa (23 679).
Taloudenhoitaja (39 445).
Päätoimittaja . . (24 760).

Ilmoitusten käsikirjoitukset jätettävä viimeistään 2 viikkoa ennen lehden ilmestymispäivää.

Tilaushinnat:	1/1 v.	1/2 v.	1/4 v.
Kotimaassa	90: —	50: —	30: —
Ulkomailla	160: —	90: —	50: —

Rakennustoimisto

TÄHTINEN & SOLA OY.

TAMPERE
Pyynikintori 8.

Puh.:
Konttori 3860 ja 2631,

Suorittaa kaikkia rakennusalaan kuuluvia töitä urakalla ja laskuun.

Leipuri-, Kondiittoriliike ja Kahvila
BRANDER ja KUMPP. OY.

TAMPERE, Kauppakatu 16.
Puhelimet 4985 ja 4885.
Koskilinna, puh. 3194. Kahvilan puh. 3526, Ilmarinkatu 14. puh. 4456.

Valmistaa kaikkia alaan kuuluvia tuotteita. – Kahviloitamme suosittelaan! — Kahvilamme auki joka päivä klo 1/29—22.

ULKOTILAUKSIA KANNETAAN

Halpa hautalaite
on kaunis ja aistikas, kunhan se on valmistettu taiteellisuutta ja ympäristöä silmälläpitäen, nykyajan koneellisilla työvälineillä.
Suunnitteluja ja kustannusarvioita maksutta.

OSAKEYHTIÖ KIVI
TAMPERE. Puhelin 2082.

Karpaloita ostaa

Tampereen
MARJAMEHUTEHDAS O.Y.

HEINOLAN OSUUSKAUPPA r. l.
Heinola. • Puh.: Konttori ja johtaja 51.
Monipuolinen varasto ruoka-, siirtomaa-, kangas- ja rautatavaroita.
OSTAA MAATALOUSTUOTTEITA

Tampereen teollisuuden korkeata tasoa edustavat myöskin

TILHI-
ikkunaverhot, paidat, kaulukset ja korsetit.

VERHO- JA PAITATEHDAS OY.
Tampere. Puh. 3491 & 4861

Tampereen Sementtivalimo ja Rakennus Oy.

Konttori: Hallituskatu 8 A.
Puhelimet: 48 60 ja 33 80.
Sähkösoite: Sementtivalimo.

Valmistaa kaikkia alaan kuuluvia sementtivalimoteoksia ja rakentaa urakalla tai laskuun kaikenlaatuisia rakennuksia. — Sementtikattotiilemme ovat erikoisen hyviksi tunnettuja. Niiden valmistusta valvoo
SEMENTTIYHDISTYS

OSUUSLIIKE TOIMELA R. L. PORNAINEN

Päämyymälä Halkiassa. Sivumyymälät Metsäkylässä, Hevoselissä, Laukkoskella, Porvoon pitäjässä, Kupsenkylässä ja Mäntsälän pitäjän Nummisten kylässä,

Myy kaikkia kulutustavaroita päivän halvimpiin hintoihin.
Tehkää ostoksenne osuuskaupassa.

V. E. KYLÄTUOMOLA

RAKENNUSMESTARI

PORI

Puhelimet:
895, 439 ja 1366

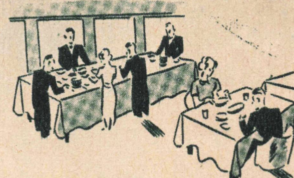
POMARKUN LIIKE Oy.

Pääkonttori
Pomarkussa. Puhelin 8 ja 29.

Haarakonttori
Porissa. Puh. 4 ja 654.

Valmistaa
ovia ja ikkunoita.

Myy
sahattua ja höylättyä puutavaraa.

Miellyttävä ruokapaikka

Jyväskylässä on meidän ravintolamme.

Taitavan emäntämme on uudenaikaisen keittiön ja sähkökoneistoisen jäähdyttämön avulla helppokin saada aterioista erikoisen maukkaita ja vaihtelevia. Lisäksi on huoneistomme niin tyylikäs, tarjoilu niin nopeaa ja hinnat niin kohtuulliset, että todella tulette havaitsemaan meidän ravintolamme edulliseksi ja viihtyisäksi aterioimispaikaksi

Valitkaa ravintolamme kantaravintolaksenne.

Mäki-Matti

HOTELLI SATAKUNTA
PORI. Torikatu 7. Puhelin 1450.

Ajanmukainen I-luokan hotelli ja ravintola.

JYVÄSKYLÄN TYÖVÄEN RAVINTOLAT
Kauppakatu 30 — Väinönkatu 7.

Suosittelee maanpuolustusväelle hyväksi tunnettua liikettään. Ensiluokkaiset maukkaat ruuat ja hyvä hahvi.

URA-saapas — luja, vahva, ryhdikäs. Kenkätehdas K. Brander

Hakkapeliitta

Omistaja ja kustantaja:
Suomen Suojeluskuntajärjestö

KUUDESTOISTA VUOSIKERTA

Päätoimittaja:
Yrjö Ylänne

N:ot 14—15 Tiistaina, huhtik. 8. p:nä 1941

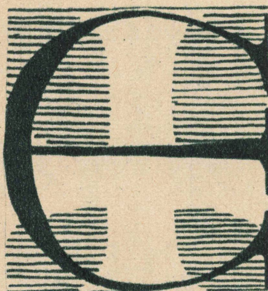
IDÄN JA LÄNNEN VALTIOMIESTEN KOHTAUS

Japanin ulkoministeri Matsuokan kohtaus Saksan ja Italian valtiomiesten kanssa sekä tulomatkallaan käymä neuvottelu Venäjän vallanpitäjien kanssa on herättänyt kaikkialla suurta huomiota. Yllä: Ulkoministeri Matsuoka matkalla Berlinin sankarihaudalle laskemaan seppelettään. Hänen rinnallaan nähdään kaupungin komendantti, kenr. v. Hase ja Japanin lähettiläs Oshima. Oik.: Saksan ulkoministeri tervehtii japanilaista virkatoveriaan.

Ylösnousemuselämä

Peratkaa pois wanha hapatus, että teistä tulisi uusi taikina, niinkuin te olettekin happamattomat; sillä onhan meidänkin pääsiäislampaamme, Kristus, teurastettu. Wiettäkäämme juhlaa, ei wanhassa hapatuksessa eikä ilkeyden ja pahuuden hapatuksessa, waan puhtauden ja totuuden happamattomuudessa.

1 Kor. 3:7-8

Ensimmäisenä pääsiäisaamuna juutalaisten pääsiäisjuhla sai uuden sisällyksen. Wanha hapatus oli peratava pois ja sijalle tuli uutta. Jumalan ylösnousemusvoimat olivat alkaneet vaikuttaa.

Tämä näkyi kahdella tavalla. Toisaalta Jeesuksen ystävät, jotka murheen ja masennuksen painamina matkasivat kohti kivellä ja sinetillä suljettua Mestarin hautaa, saivat kokea ennentuntemattoman ilon, sillä heille Jeesuksen ylösnouseminen muutti pitkäperjantain tappion lopulliseksi voitoksi. Toisaalta Jeesuksen vihamiehet valtasi suunnaton kauhu ja epätoivo, koska ylösnoussut Jeesus oli tuleva heidän lopulliseksi tuhokseen.

Ensimmäiseen pääsiäisaamuun asti oli mykkä hauta kätkenyt ikiajoiksi ihmiskohtalot. Wain muistopuheet ja hautakirjoitukset kertoivat jälkipolville allansa lepäävien menneestä elämästä. Pääsiäinen julistaa, että jokaisen haudassa lepäävän on kerran kuultava ylösnousseen Jeesuksen ääni ja vastattava teoistaan viimeisellä tuomiolla. Silloin paljastuu elämän ja hautakirjoitusten valheet. Toiset saavat nousta elämän ylösnousemukseen ja toiset tuomion ja kuoleman ylösnousemukseen, kukin sen mukaan mitä on tehnyt, hyvää tai pahaa.

Tosin maailma ulkonaisesti niin ensimmäisenä pääsiäisenä kuin tänäkin päivänä näyttää olevan ennallaan. Maailma on yhä synnin kärsimyksen ja kuoleman kotipaikka. Kansojen historiassa jatkuvat yhä pahuus, vääryys ja väkivalta. Kuitenkin on kaiken tämän keskellä ensimmäisenä pääsiäisaamuna alkanut uusi elämä.

Nykyiset väkivallanteot eivät ole ainoat huomioonotettavat. Elämässämme, teoillamme ja vaikuttimillamme on pitempikin jänneväli, joka ulottuu haudan toiselle puolelle, aina Jumalan tuomiolle asti. Wain virheetön karitsa kelpasi juutalaisille pääsiäislampaaksi. Jeesukselle ei maailmalla ollut sijaa siksi, että Jeesus oli täysin puhdas ja synnitön. Sentähden Jeesus myös ristillä koki viiltävimmin tuon ristiriidan: Täytyykö ihmiselämän parhaitten toiveitten, että täällä kuitenkin olisi Jumalan vanhurskaus vaikuttamassa, kärsiä tappio. Jeesus sai ristillä riippuessaan kokea olevansa jopa Jumalan hylkäämä. Mutta lapsellisella luottamuksella hän jättäytyi Jumalan käsiin ja voitti.

Sanoma ylösnousseesta Wapahtajasta vaatii uutta elämää. Se on myös perustus ja ainoa perustus, jolle kestävästi voidaan rakentaa. Sentähden: „Peratkaa pois vanha hapatus." „Wanha hapatus, ilkeyden ja pahuuden hapatus" eivät sovi ylösnousemuselämän yhteyteen.

Suomen kansa elää tänä pääsiäisenä valtaisaa jälleenrakennuksen ja kansallisen ylösnousemuksen aikaa. Aikaa, jolloin ei pyritä ainoastaan kaiken hävitetyn ja menetetyn uudelleenluomiseen, vaan tahdotaan perinpohjin uudistaa moni tähän asti säilynytkin seikka, jolloin „perataan pois vanhaa hapatusta" kaikilla elämän aloilla. Ja tämän tahdotaan tapahtuvan ilman ehtoja. Pääsiäisen ylösnousemussanoma julistaa meille, että vanhan poisperkaamisen on ulotuttava aina meidän yksityisten ihmisten sisimpäämme asti. Jeesuksen ylösnouseminen on takeena siitä, että meidän ei tarvitse omiin voimavaroihimme luottaen yrittää kohennella vanhaa elämäämme, vaan että saamme alkaa uuden elämän, joka saavutetaan silloin kun kohdataan ylösnoussut elävä Wapahtaja ja tullaan hänen elämästään osallisiksi. Wasta tämä voi vaikuttaa täydellisen muutoksen yksityisen ihmisen ja kansan elämässä. Wasta täten saavutetaan tosi vapautus „vanhasta hapatuksesta".

Kun tänäkin pääsiäisenä monien katseet kohdistuvat erikoisesti aseveljiemme sankarihautoihin, muistakaamme silloin, että nuo haudat eivät kerro ainoastaan uhrista, vapautemme hinnasta, vaan myös siitä, että näidenkin hautojen yltä on jo, ensimmäisenä pääsiäisenä, kivi vieritetty pois. Sen teki Jumala silloin kun herätti Jeesuksen kuolleista. Me emme saa ainoastaan elää jälleennäkemisen toivossa, vaan myös vakuutettuina siitä, että oikeus, uhrimieli ja rakkaus tulevat silloin esille voittajina. Eikä ainoastaan vääryys vaan myöskin kuolema on silloin voitettu ja saanut selityksensä.

Ylösnousemuselämä, kristillisyyden kulmakivi, olkoon päämäärämme taistellessamme eläksemme „puhtauden ja totuuden happamattomuudessa". Ja Jeesuksen voitto pääsiäisaamuna olkoon ainoana voimalähteenämme.

R. Tammekas.

JOUSESTA PYSSYYN

KANSANOMAISEN AMPUMATAIDON ALKUAJOILTA

Kirjoittanut SAKARI PÄLSI

Yllä: Kangasalan Raikusta löydetty käsijousen kaari liuskenuolineen.
Alla: Lappalaisia metsästämässä. Olaus Magnuksen mukaan.

Tällaisessa Suomenmaan kaltaisessa eränkävijäin maassa on aina tarvittu ampuma-aseita ja niitä myös ahkerasti käytetty. Linturiistaa on tietysti pyydetty myös ansoilla, mutta hirviä, villipeuroja ja varsinkin turkiseläimiä on täytynyt tavoittaa kaukaa tappavilla välineillä, jousilla ja pyssyillä. Jo esihistoriallisilta ajoilta on maalöytöinä saatu talteen kivisiä ja metallisia nuolenkärkiä, ja viimeisen sodan alkamisvuotena tuli Kansallismuseoon maamme tähänastinen vanhin ampuma-ase, kivikautinen jousi nuolineen. Löydön teki v. 1936 Kangasalan Raikussa Eero Helminen Heposelän rannalta entisen Iharin väylän varrelta suomutaa ottaessaan, ja ylioppilas V. B. Luho välitti esineet lahjana museoon.

Kuten kaikkikin tämän aikaiset löydöt on jousi tietysti vain osittain säilynyt; siitä on jänne poissa sekä kaaresta päät katkenneet, ja talteen tullut osa on 72 sm pitkä ja 3 sm vahva. Kaari on havupuusta, kahdeksankulmaiseksi veistetty ja sen pintaan on tarttunut paikoitellen tummaa ainetta, jonka laatu selvinnee asiantuntevasti tutkittaessa. Mutta jousi se kaikitenkin lienee, koska läheltä löytyi samalla kertaa liuskeinen nuolenkärki, ennestään tunnettua kirvikautista tyyppiä.

Tämä rikkinäinen ja suossa lahonnut Raikun jousi on nyt siis Suomen vanhin jousi, ja samalla se on ainoa maassamme säilynyt käsijousi. Ennen jalkajousen käytäntöön tuloa käsijousi oli meillä, kuten muuallakin, yleinen aina tuliaseitten aikaan asti ja vielä pitkälle niitten rinnalla. Niin tietää *Tornaeus* kertoa, että lappalaiset 1600-luvulla hiihtivät käyttäen sauvoinaan vasemmassa kädessä jousta ja oikeassa keihästä, jotka kumpikin oli varustettu puisella ja nahkaisella sommalla.

Yllä: Käsijousta jännehtivä skyytta.

maahan. Sama menettely on ollut käytännössä meilläkin, niin kuin tiedetään muinaisrunon mainninnasta. Väinämöistä väijyessään Joukahainen niin ikään jännehti jousensa »vasten polvea vasenta, alta jalan oikeansa.»

Kerran jänteeseen painettuna käsijousi oli hyvinkin tehokas ase. Parhaat ampujat laskettelivat sillä niin tiheään, että nuolia saattoi olla lennossa kolmekin yhtaikaa, ja kun tiedetään ammusten pystyneen lävistämään miehen vielä puolentoistasadan askelen päästä, käsitetään moisen pikatulen vaatineen aseen käyttelijältä aikamoista voimaa, vikkelyyttä ja varmuutta.

Yllä: Vihollista vastaan. Olaus Magnuksen mukaan.

Vas.: Suomalaisia jousimiehiä metsällä. Takimmainen mies ampumassa vasamaa arviosuuntauksella.

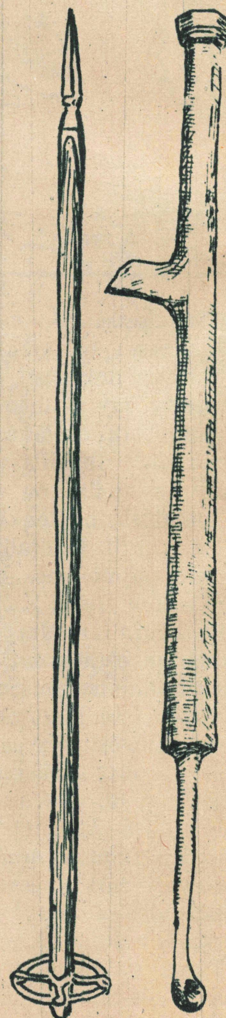
Tästä harvinaisen kiinteästä ase- ja liikenneteknillisestä yhdistelmästä meillä on vielä jälellä sauvakeihäitä, niin museoitten säilyssä kuin yhä elävässä käytössä, mutta sauvajouset ovat aikoja sitten hävinneet. Silti Tornaeuksen mainitsemasta sauvajousesta voitaneen saada hiukan enemmänkin selkoa.

Suksisauvaksi kelvatakseen jousen piti olla verraten pitkä, arvatenkin puolisen toista metriä, minkä mitan myös sauvakeihäät täyttävät. Sauvana kestääkseen sen myös piti olla auttavan tanakka, ehkäpä keskeltä juuri kolmea senttiä vahva ja päistä hoikempi, mikä lujuus ja muoto menettelee rivakastikin lykittäessä. Lisäksi sauvajousen tuli olla kutakuinkin suora ja hiihtoasuisena siis jännehtimätön, niin kuin käsijousia tiedetään aina pidetyn jänteestä laskettuina niitten käyttämättä ollessa.

Kuvasta ed. siv. nähdään, miten käsijousi jännehdittiin. Siinä skyytta painaa oikealla polventaipeellaan jousen keskikohtaa pistääkseen jänteen kaaren päähän, joka nojaa vasempaan polveen, toisen pään ollessa tuettuna

Varsinainen tähtääminen ei tullut kysymykseen jousella ammuttaessa, vaan suuntaus tapahtui arviolta. Sivuttainen hajoitus oli helpoimmin hoidettavissa, alentamisen korjaaminen vaikeampaa. Niinpä Joukahaisenkin hakuammunnassa ensimmäinen nuoli lensi taivaan pilviin, toinen iski maan uumeniin, vasta kolmannen osuessa Väinämöisen hevosen lapaan. Myös vanha englantilainen kilpa-ammunta suoritettiin maahan pystytettyä pajukeppiä maalina käyttäen ja sivuttaista tarkkuutta silmällä pitäen.

Jalkajousella ammuttaessa suuntaus niin ikään oli arvion mukaista, ja myös ensimmäiset ruutipyssyt, mm. Vuoksen pohjasta löydetyt hakapyssyt, olivat tähtäimiä vailla. Pitkin piippua kävi tietysti silti tähtääminen, varsinkin kun tuliaseilla aluksi ammuttiin tuelta. Mutta jalkajousen säilyessä meillä metsästys-

Oik.: Sauvakeihäs, jollaisen parina 1600-luvulla käytettiin sommalla varustettua käsijousta.

Oik. äär.: Vuoksen pohjasta löydetty hakapyssy. Ensimmäisiä Suomessa käytettyjä tuliaseita.

aseena aina 1800-luvun alkupuoliin myös ikivanha arviosuuntaus pysyi kansanomaisena taitona.

Samainen käsijousen aikainen arviosuuntaus siirtyi sitten haulikon käyttöönkin, jolla edellisten polvien herrasmiehet ammuskelivat jäniksiä, pyssyä ensinkään poskelle nostamatta. Ja aivan nykypäivinä on konepistoolia kuulemma, käsitelty samaan tapaan. Meillä sukupolvittain piintyneillä eränkävijöillä erinäiset taidot ja taipumukset elävät arvaamattoman kauan ja ovat aina myös paikallaan tarpeellisia.

Pelkällä alkukantaisella ampumataidolla ei tässäkään maassa sentään ole tultu toimeen, ja suomalaiset ovat koettaneet seurata aikaansa myös tarkkuusammunnan alalla. Jo jalkajousessa meilläkin näyttäytyy tähtäin, vieläpä diopteri ja helmijyvä. Ja rataslukkoisissa metsästyskivääreissä on korotettavat tähtäimet sekä hienosti rihlatut piiput. Näitten ulkolaisten tuotteitten lisäksi kotimaiset pyssysepät osasivat laittaa hyvänpuoleisiakin pyssyjä, niin kuin oli niitten taitavia käyttelijöitäkin. Saa kuulla kerrottavan paljon juttuja kansanmiesten ampumatuloksista. Joku Salon Matti kykeni ampumaan västäräkiltä nokan linnun pihamaalla juostessa ja keikistellessä tunnettuun vilkkaaseen tapaansa. Toinen taituri paukautti kartanon huushollerskalta kengänkoron naisen astuessa aitan rappuja. Luvattomassa paikassa tupakoivalta mieheltä joku järjestystä harrastava pyssymies lasketti piipun hampaista nenää ja leukoja tietenkään loukkaamatta. Liiaksi kapineistaan ylpeilevä satulamaakari taas menetti parhaan luupään naskalinsa, kun suostui lyömään sen aitan seinään taitavan pyssymiehen maalitauluksi. Tavallisena ampumataidon todisteena mainitaan kolmen luodin osumista samaan reikään peräkkäin.

Näissä vanhojen miesten ampumanäytteissä maalit mainitaan luonnonesineiksi tai tavallisiksi käyttökapineiksi. Hyödytöntä ammuskelua ei juuri harjoitettu, uskottiinpa pyssyn pilaantuvan »pilkkaan» so. puun kylkeen veistettyyn merkkiin ampumisesta. Pyssyn käymistä kokeiltaessa ammuttiin esim. maakiven kylkeen ja kaukaa kurkistettiin tulos. Onkin iso ero elävään otukseen tai rengastauluun ammuttaessa, on jo näkyväisyydessä ja vielä enemmän osumisessa, jonka elävää riistaa tuottaakseen myös pitää olla tappava.

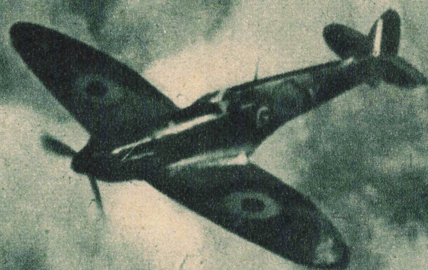
Vanhat linturihlat olivat hienoreikäisiä, koska ampumavaroja oli säästettävä. Samasta syystä oli välttämätöntä saavuttaa hyvä tarkkuus, korvattava puute taidolla, kuten monilla muilla elämän aloilla. Onhan köyhyys tässä maassa useinkin ollut mieskohtaisten kykyjen alkuaiheena, jos taas tuosta ainaisesta vähävaraisuudesta lienee vahinkoakin koitunut.

Alla: Suomalaisia hylkeenpyytäjiä Vaasan ulkosaaristosta.

MAJURI HELMUTH WICK SAKSAN ILMAVOIMIEN nuori Siegfried

Yllä: Ilmataistelu Englannin yläpuolella. Messerschmitt-hävittäjä (oik.) on keksinyt eng. Spitfiren.

Oik.: Majuri Wick.

»Sota on vaarojen aluetta. Rohkeus ennen kaikkea siis on soturin ensimmäinen ominaisuus.» Nämä sanat on aikoinaan lausunut kaikkien aikojen suurin sotateoreetikko, saksalainen kenraali Karl von Clausewitz. Vaikka hän tosin vaikutti jo Napoleonin aikoina, pitää hänen määritelmänsä jatkuvasti paikkansa. Näistä ajoista lähtien on sodankäynnin luonne tieteen ja tekniikan vaikutuksesta kuitenkin perinpohjin muuttunut yhä lisääntyvän koneellistumisen työntäessä yksityisen soturin vaikutuksen yhä enemmän taka-alalle. Niinpä nykyisissä sodissa käytetty valtava tykistötuli »jauhaa» matemaattisen tunnottomasti kuoliaaksi sekä sankarit että pelkurit mitenkään huomioimatta heidän yksilöllistä kuntoaan. Entisaikojen »romanttista» sodankäyntiä edustaa nykyisin kuitenkin vielä eräs aselaji, ilmavoimat, ja niissä lähinnä hävittäjälentäjät, joskin tälläkin alalla massavaikutus pyrkii nykyisin vähentämään yksilön merkitystä. Maailmansodan aikuisten lentäjäsuuruuksien uroteot ovat innostaneet nuorisoa kaikissa maissa ja heidän joukostaan ovat varmaan lähtöisin nykyisenkin suursodan kuuluisimmat taistelulentäjät, joista seuraavassa esittelemme majuri Helmuth Wickin, jonka lentäjäura, huomioonottaen sen lyhyyden, lienee kaikkien aikojen loistavin.

Harvinainen sotilasura.

Helmuth Wick aloitti palveluksensa Saksan ilmavoimissa 21-vuotiaana upseerikokelaana huhtikuussa 1936. Suoritettuaan upseeritutkinnon ylennettiin hänet luutnantiksi v. 1939 ja määrättiin palvelukseen erääseen hävittäjälaivueeseen. Elokuun lopulla v. 1939 hän ilmoittautui »Jagdgeschwader Richthofeniin», missä hän pienen kokonsa ja vaatimattoman käytöksensä takia ei mitenkään herättänyt huomiota. Palveluksessa todettiin kuitenkin pian hänen erinomainen lentotaitonsa, mihin oli suuresti vaikuttanut hänen suuri oppimestarinsa Mölders edellisessä laivueessa oleskelun aikana. Sodan puhjettua syyskuun alussa ei Wick suureksi pettymyksekseen päässytkään todella mukaan, koska hänen laivueensa määrättiin Berlinin suojaksi puolalaisten ilmahyökkäysten varalta, joita kuitenkaan ei kuulunut. Näissä tehtävissä tultiin kuitenkin huomaamaan, että Wickillä oli erittäin tarkka näkö, mikä onkin yhtenä selvityksenä hänen myöhemmälle menestykselleen. Lentueen johtajaksi määrättynä lähetettiin hänet sitten Länsivallille, missä hän joutui suorittamaan

rajanvarmistuslentoja. Vihollliseen ei kuitenkaan saatu kosketusta ennenkuin marraskuun lopulla, jolloin syntyneessä suuressa ilmataistelussa saksalaiset ampuivat kaikkiaan 3 konetta alas, joista Wick yhden. Tällä teollaan hän ei luonnollisesti herättänyt mitään erikoisempaa huomiota, mutta suuren hyökkäyksen alettua toukokuussa 1940 tultiin pian huomaamaan, mikä hän oikein oli miehiään. Heti ensimmäisenä taistelupäivänä hän ampui alas 2 ja seuraavana päivänä 3 konetta. Hänen koneensa huoltomiehet lahjoittivat hänelle kävelykepin, johon kaiversivat jatkuvasti pudotettujen koneitten päivämäärät. Ennen pitkää osoittautui keppi kuitenkin liian lyhyeksi, mutta lahjoittajat puolustautuivat sillä, etteivät he suinkaan olisi voineet pikku-luutnantille luonnottoman pitkää kävelykeppiä tarjota. Heinäkuun 5 pnä ampui Wick 13 minuutin kuluessa alas 4 pommikonetta Compiegnen luona. Tämän jälkeen alkoivat taistelulennot Englantiin. Elokuun alussa Portlandin luona tapahtuneessa ilmataistelussa oli saksalaisten yhteistulos kokonaista 22 konetta, joista 3 kuului Wickille. Syyskuun 5 pnä hän ampui alas 23:nnen vastustajansa ja seuraavan kolmen päivän kuluessa yhteensä lisäksi 5. Luettelematta kaikkia, jotka joutuivat hänen armottoman tulensa alaisiksi, mainittakoon, että hän saavutti tämän jälkeen useita viiden koneen päiviä merkiten täten tililleen marraskuun 6 pnä 52:nnen ilmavoittonsa. Tämän jälkeen hän katkaisi vielä neljän vihollislentäjän uran kohdaten oman kohtalonsa muutamia hetkiä viimeisen voittonsa jälkeen marrask. 28 pnä Wight-saaren lähistöllä. Yhteenvetona mainittakoon, että hän toimintansa aikana Ranskaa vastaan suoritti kaikkiaan 128 rintamalentoa, joiden tuloksena oli 14 pudotettua konetta. Englantiin suorittamillaan 29:llä taistelulennolla elo- ja lokakuun välisenä aikana oli tulos sitävastoin 28 ilmavoittoa, mikä osoittaa paitsi vastustajien lukumäärän lisääntymistä myös hänen jatkuvaa kehitystään tässä »korkeamman luokan metsästyksessä».

Wickin nopeata ylenemistä arvossa tarkastellessamme toteamme, ettei siinä virkaikä paljoa paina. Luutnantiksi ylennettiin hänet tammikuun 1 pnä 1939, yliluutnantiksi 21 pnä heinäkuuta v. 1940, kapteeniksi saman vuoden syyskuun 25 pnä ja vihdoin 19 pnä lokakuuta majuriksi. Pudotettuaan 56:nnen koneensa hän oli moraalisesti jo everstiluutnantti, koskapa hänen kuuluisat virkaveljensä Mölders ja Galland ylennettiin mainittuun arvoon vastaavien saavutusten perusteella. Tämän asemesta ylennettiin Wick pudottuaan laivueensa kunniakkaitten perinteiden luojan, ratsumestari Manfred von Richthofenin vanhemmaksi adjutantiksi »hiljaisten miesten laivueeseen».

Kunniamerkeillä palkittiin hänet seuraavasti. Ammuttuaan alas kolmannen koneensa ehdotettiin hänelle I lk. »Ehrenkreuz», mutta ennenkuin hän ehti sen saada, hän oli lisännyt voittojensa luvun seitsemään. Päästyään voitoissaan 20:een hän sai Rautaisen ristin ritariristin ja viimein 40:nnen pudotuksensa jälkeen korkeimman saksalaisen sotilaallisen kunniamerkin, tammenlehvät ritariristiinsä. Saavutukset ja palkkiot siis salamasodan tyyliin.

Ensimmäinen ilmavoitto.

Majuri Wickin ilmataisteluista riittäisi moneksi kertaa mielenkiintoista kerrottavaa, mutta rajoitumme tällä kertaa kuvaamaan ainoastaan kahta merkittävämpää tapahtumaa, nimittäin hänen ensimmäistä ja viimeistä lentoaan.

Ensimmäinen ilmataistelu jää aina lähtemättömästi lentäjän mieleen, vaikka hän myöhemmin joutuu kokemaan paljon kuumempia päiviä. Sehän on tavallaan kisällin mestarinäyte, jossa opitut tiedot ja taidot joutuvat kovalle koetukselle yritettäessä sovelluttaa niitä käytäntöön. Wick joutui tulikokeeseensa marraskuun 22 pnä kohdatessaan taistelulennolla erään toverinsa seurassa joukon Curtiss-hävittäjiä 6.000 m:n korkeudessa. Vastustajien lukuisuudesta johtuen kehittyi tilanne pian sellaiseksi, että Wick taakseen katsoessaan aina totesi jonkun vastustajista »istuvan» itsepäisesti hänen takanaan ja tulittavan raivoisasti. Muistaen oppi-isänsä Möldersin neuvon irtaantua nopeasti arveluttavista tilanteista hän yrittikin jonkun aikaa syöksyillä pelastautua, mutta kun osa vastustajista yhä jatkuvasti seurasi häntä, hän siirtyi viimein kiukuissaan vuorostaan hyökkäämään neljää konetta vastaan joutuen näiden tuleen, joka onneksi ei saanut mitään pahempaa aikaan. Tällöin hän sai yhden vastustajistaan hyvin läheltä tähtäimeensä ja avasi tulen, jolloin vastustajalta murtuivat molemmat tasot ja kone syöksyi syvyyteen. Paluulennolla omalle puolelle hän oli vielä siinä määrin ensimmäisen taistelunsa jännityksen vallassa, että suunnisti väärälle lentokentälle ja sieltä viimein omalle lennettyään pyrki maahan laskeuduttuaan poistumaan koneestaan niin innoissaan, ettei huomannut avata syöksyvyötään.

Tämä ensimmäisessä ilmataistelussa esiintynyt ymmärrettävä liikajännitys katosi kuitenkin pian kokemusten karttuessa ja hän oppi työskentelemään täysin rauhallisesti ja varmasti. Hänen erinomaista lentotaitoaan osoittaa puolestaan se, että hänen koneestaan hyvin harvoin löytyi vihollisen tulen jälkiä. Itse hän suoritti tulenavauksen yleensä mahdollisimman läheltä, mutta onnistui tovereitaan tukalista tilanteista pelastaessaan ampumaan myös pitkiltä etäisyyksiltä tuloksellisesti. Jo aikaisemmin mainittu tarkka näkönsä pelasti hänet yllätyksiltä sekä helpotti suuresti maalien löytöä. Sitäpaitsi hän oli pienen kokonsa puolesta erittäin sopiva hävittäjälentäjäksi.

Vas. äär.: Majuri Wick tarkastaa koneensa aseistusta.

Vas.: Voittoisa Wick on palannut lennoltaan.

Viimeinen lento.

Ammuttuaan alas 54:nnen vastustajansa muuttui sää niin huonoksi, että lentämisestä oli toistaiseksi luovuttava. Tämän ajan käytti majuri Wick perusteelliseen lepoon ja laatipa jo lomasuunnitelmiakin, kunnes ne haihtuivat pilvien mukana sään kirkastuessa. Seuraavalla lennollaan hän kohtasi tovereineen Englantiin matkatessaan joukon Spitfire-koneita, jotka lensivät tavattoman korkealla, aina 11.000 m:ssä. Kavuttuaan samaan korkeuteen keskelle vihollislentuetta Wick ampui alas 55:nnen vastustajansa. Saksalaisten arvelujen mukaan johti näitä englantilaisia lentäjiä Mader, joka lienee heidän paras lentäjänsä ja on omaksunut tavan »kytätä» hyvin ylhäällä.

Saman päivän, marraskuun 28:n, iltapäivä muodostui sitten kohtalokkaaksi. Aamupäivän kokemuksen johdosta määräsi majuri Wick lentokorkeuden hyvin korkeaksi heti alusta alkaen, mutta antoi muuten tovereilleen luvan »vapaaseen jahtiin», josta lentäjät eniten pitävät huolimatta siitä, että se on varmistuksen kannalta turvattomampaa kuin muodostelmassa lentäminen. Wight-saaren luo saavuttaessa alkoi ilmassa vilistä englantilaisia hävittäjiä. Majuri Wick kurvasi vasempaan ja pääsi pureutumaan erään lentueen taakse, josta pudotti viimeisen koneen. Tämän tapahtuman ehtivät hänen toverinsa nähdä ennenkuin leikki kiihtyi yhä hurjemmaksi yhä uusien englantilaisten koneitten yhtyessä siihen. Lopulta katsoivat saksalaiset olevansa pakoitettuja irroittautumaan taistelusta säästääkseen polttoainetta paluumatkaa varten ja lähtivät kukin omin neuvoin pyrkimään Ranskan rannikkoa kohti.

Eräs heistä, yliluutnantti Pfalz, pörräsi yksinään 3.000 m:n korkeudessa kotiinpäin, kun hän yhtäkkiä näki noin 5 km:n päässä edessään kahden koneen lentävän lähekkäin myös kohti etelää. Riemastuneena hän arveli niiden olevan tovereitaan ja lisäsi kaasua liittyäkseen seuraan. Päästyään noin 1.500 m:n päähän hän huomasi kauhukseen takimmaisen koneen tulittavan etummaista, joka heti senjälkeen keikahti lähtien syöksyyn. Takimmainen kone, joka osoittautui englantilaiseksi, seurasi sitä, kunnes se syöksyi mereen kääntyen vasta sitten paluulennolle. Yliluutnantti Pfalz käy »koston salamana» sen kimppuun, ajaa takaa aivan kiinni ja avaa tulen, jonka vaikutuksesta vihollinen syöksyy mereen lähelle äsken pudonnutta saksalaista konetta, jonka paikkaa osoittaa meren pinnalla väikkyvä öljyläikkä. Hyökkäykseen lähtiessään oli Pfalz vilahduksessa nähnyt laskuvarjon putoavan syöksyvästä saksalaisesta koneesta, muttei kerinnyt silloin tapahtumaa tarkemmin seuraamaan hyökkäykseen keskittyessään. Nyt ei laskuvarjoa näkynyt enää missään. Kaksi lähekkäin keinuvaa öljyläikkää meren pinnalla olivat ainoana todistuksena äskeisestä murhenäytelmästä. Alkoi jo hämärtää ja polttoaine uhkasi loppua. Näin ollen oli kiireesti lähdettävä kotimatkalle. Sen aikana hän ilmoitti radionsa avulla useamman kerran onnettomuuspaikasta »merihätäpalvelulle», vaikka epäilikin sen mahdollisuuksia uloittaa toimintaansa niin lähelle Englannin rannikkoa kuin Wight-saaren luo. Saavuttuaan Ranskan rannikolle joutuu Pfalz polttoaineen loppuessa suorittamaan pakkolaskun eräälle niitylle. Senjälkeen hän lainaa maantiellä kohtaamaltaan hämmästeleváltä ranskalaiselta sotilaalta moottoripyörän, jolla ajaa läheiseen kylään. Sieltä hän pääsee puhelinyhteyteen laivueensa kanssa ja ilmoittaa tapahtumasta. Laivueessa odotellaan parailaan jännittyneenä lentäjien paluuta. Usea paikka kentällä on vielä tyhjä, komentajakaan, majuri Wick ei ole vielä saapunut. Tunnelma on raskas, mutta nousee hieman yliluutnantti Leien palatessa lennolta ja kertoessa, että retkeltä on komentajalla ja hänellä kummallakin pudotus tilillään. Odotus jatkuu, tunnelma laskee. Ohikulkevan auton moottorin äänikin herättää hetkeksi vääriä toiveita. Sitten tulee yliluutnantti Pfalzin puhelinsoitto. Siis komentaja enää puuttuu ja kaikesta päättäen hän on juuri hypännyt laskuvarjolla mereen. Valtava etsiskely alkaa. Sotamarsalkka Göringin käskystä lähetetään keveitä meritaisteluvoimia, hävittäjiä ja torpeedoveneitä onnettomuuspaikalle. Ne joutuvat taisteluun englantilaisten merivoimien kanssa ja upottavat kaksi hävittäjää. Matkan päätarkoitus, etsintä, ei kuitenkaan johda tuloksiin. Seuraavan päivänä jatkaa koko laivue etsintää, mutta mitään muuta kuin öljyläikät ei löydetä. Meri pitää omansa.

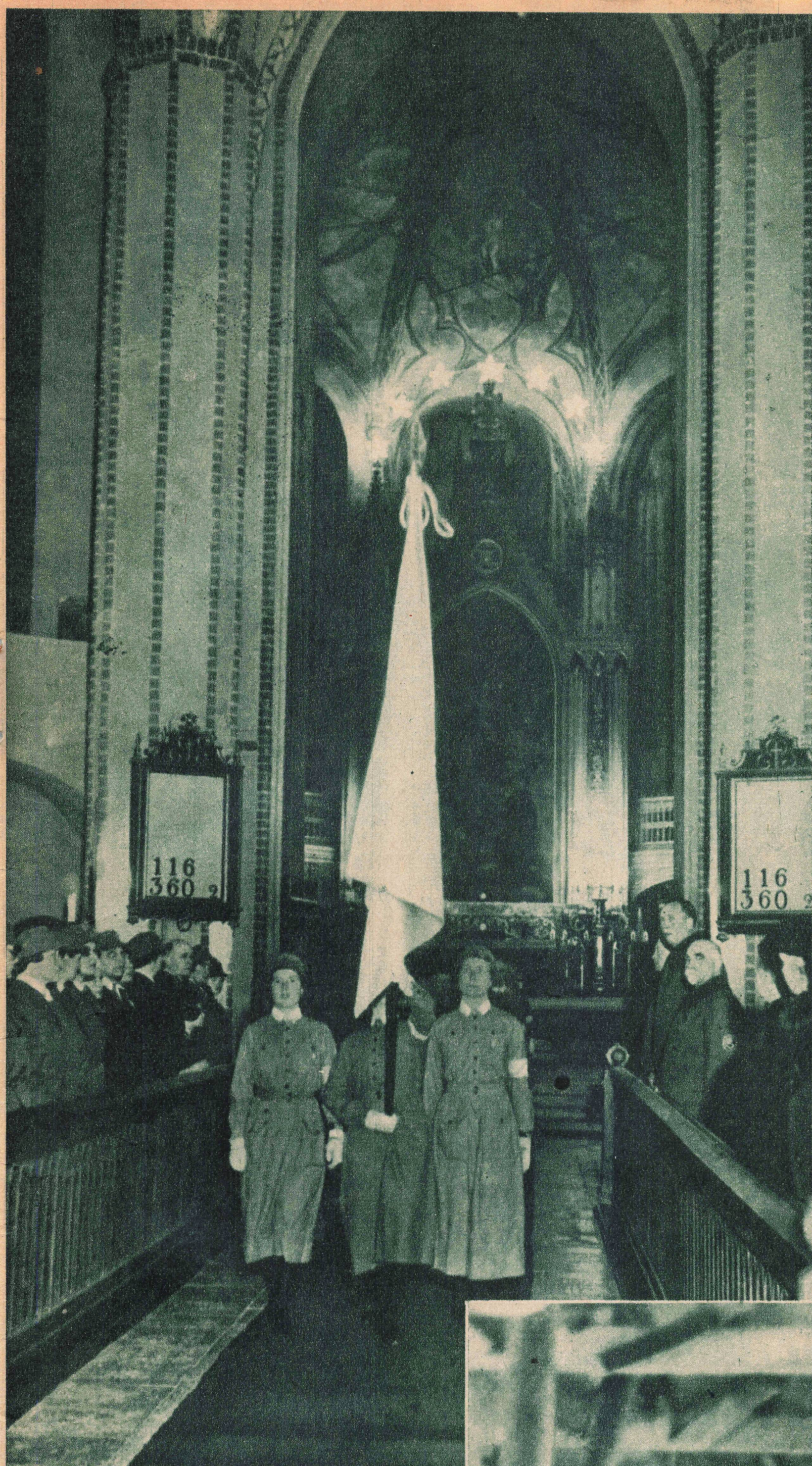

Yllä: Wick selostaa reportterille erään taistelunsa yksityiskohtia.

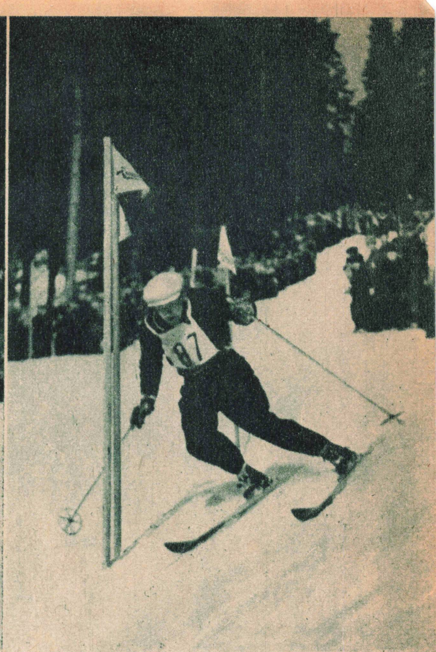
Viimeisenä toiveena antaa Göring radioteitse tiedustella Royal Air Forcelta, onko majuri Wick mahdollisesti saatujen vankien joukossa. Kaksi päivää myöhemmin tulee eetteristä englantilaisten kohtelias vastaus, ettei majuri Wickiä ole viime päivinä saatujen vankien joukossa.

Onnettomuuden syitä tutkittaessa ovat saksalaiset tulleet siihen johtopäätökseen, että majuri Wickin koneen moottorin oli täytynyt vioittua viimeisessä ilmataistelussa, koska hän ei muuten olisi lentänyt niin hiljaa kotiin päin, jolloin hänellä oli aina tapana lentää »pellit auki». Niinpä he eivät myöskään katso majuri Wickiä voitetun ilmataistelussa, vaan joutuneen moottorivian uhriksi. Ehdottoman varmaa selvitystä kuuluisan lentäjän tuhon syistä lienee mahdotonta saada, koska varsinainen »syytetty» ja varmin todistaja koki saman kohtalon.

Gamma.

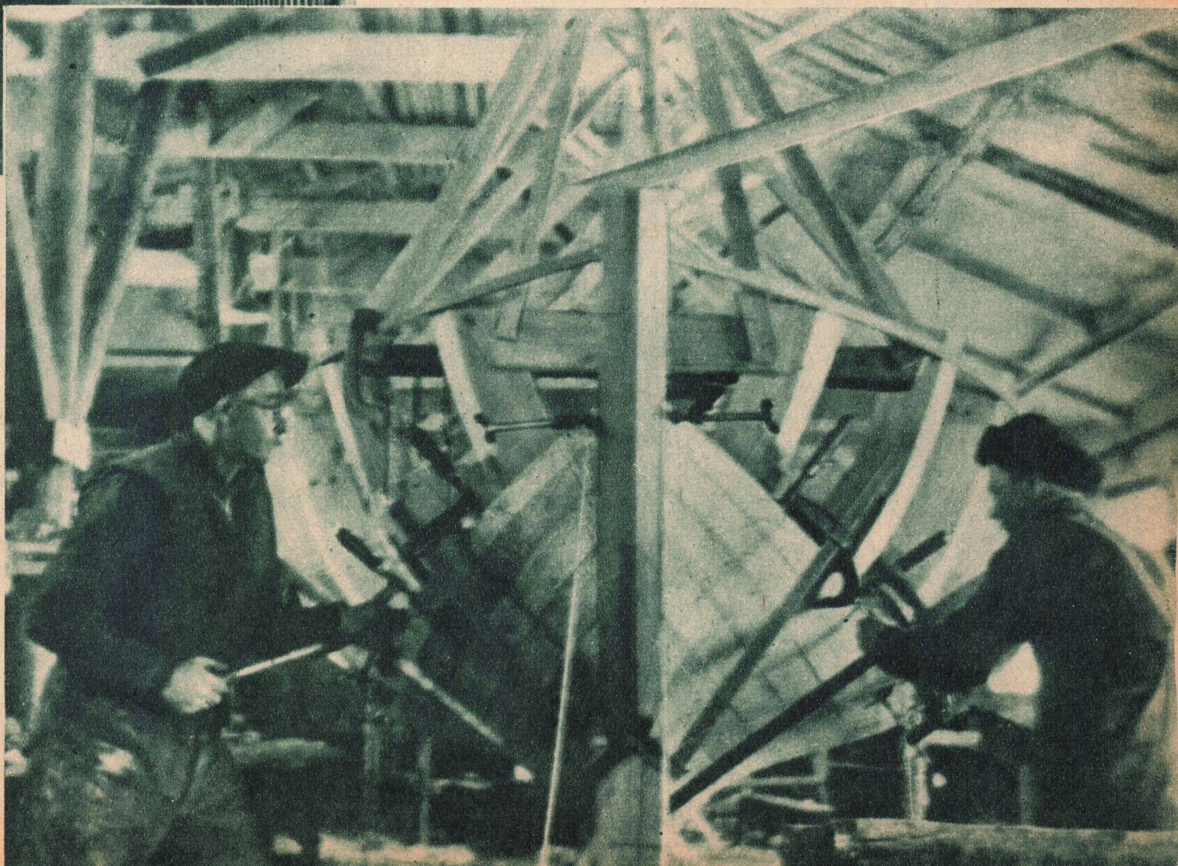

PUJOTTELUKILPAILUT pidettiin Puijolla 30. 3. 41. Tämän vuoden mestariksi selviytyi Erkki Penttilä (vas. ylh.), toiseksi tuli E. Elo (oik. ylh.). Rata oli n. 400 m:n pituinen, korkeusero n. 90 m:ä.

UUSI LOTTALIPPU. Äskettäin sai Turun Lotta Svärd II oman lippunsa, jonka oli lahjoittanut tohtorinna Minna von Bonsdorff. Yllä: Vastavihitty lottalippu kannetaan kirkosta.

LOTAT TOIMELIAINA. Kuopion lotille on viime aikoina järjestetty monia iltakursseja. Oik. kesk.: Viestilotat oppitunnillaan.

KEVÄÄN MERKKEJÄ. Veneveistämöillä on kiirettä kevään lähestyessä. Tässä rakennetaan uusia yhdysveneitä eräälle merisuojeluskunnalle (oik.).

JUGOSLAVIA KOHTALONSA HETKELLÄ

Kirj. V. J. VATANEN

Toisen kerran uuden Jugoslavian vaiheissa kuningasvalta ja armeija ovat keskenään liittoutuneina ratkaisevalla tavalla puuttuneet maan kohtaloihin. V. 1929 kuningas Aleksanteri serbien, kroaattien ja sloveenien ainaisiin riitaisuuksiin ja parlamentarismin ristiriitoihin kyllästyneenä toimeenpani armeijan tukemana vallankaappauksen, joka johti kuninkaalliseen diktatuuriin kenraali Živkovitš hallituksen päämiehenä. Kuningas saattoi silloin vedota armeijan keskuudessa nauttimaansa tavattomaan suosioon, joka pohjautui Balkanin ja maailmansodan vaikeitten vuosien pitkään asetoveruuteen. Armeija ja sen miltei yksinomaan serbialainen upseeristo ihailivat ja rakastivat suuresti Aleksanteria, joka kruununprinssinä oli jakanut vuosien 1914—1918 kaikki hirvittävät koettelemukset, voitot ja tappiot miestensä kanssa.

Kuningas Aleksanterin diktatuuri muuttui olojen pakosta ensi sijassa serbialaiseksi sotilasvallaksi, vaikka hallitsija tekikin samalla yrityksiä serbien ja kroaattien syvään juurtuneen ja pitkällisen vihamielisyyden sovittamiseksi. Serbit ovat Jugoslavian johtava heimo, lukumääräisesti voimakkain 7-miljoonaisena kansana ja voi sitäpaitsi vedota sitkeään taisteluunsa eteläslaavien kolmen heimon yhdistämiseksi samaan valtioon. Serbit ovat uljaita, mutta ylpeitä talonpoikaissotureita, vanha Serbia oli tuolla talonpoikaisella pohjallaan tyypillinen sotilasvaltio, jonka hallitseva aines karageorgevitšien hallitsijasuvun johdolla käydyissä pitkissä vapaustaisteluissa Turkkia vastaan menneinä aikoina oli karaistunut kovaksi, vapautta rakastavaksi heimoksi. Mutta serbit ovat samalla kuuluneet kaakkoiseen, bysanttilaiseen kulttuuripiiriin, he ovat ortodoksisen kirkon jäseniä ja yksinpä bysanttilaisperäinen kirjaimistokin osoittaa tuon kulttuurivaikutuksen voimakkuutta.

Ylinnä: Jugoslavian jalkaväkeä pistintaisteluharjoituksissa.
Yllä: Tonavan Rautaporttia Jugoslavian alueella.

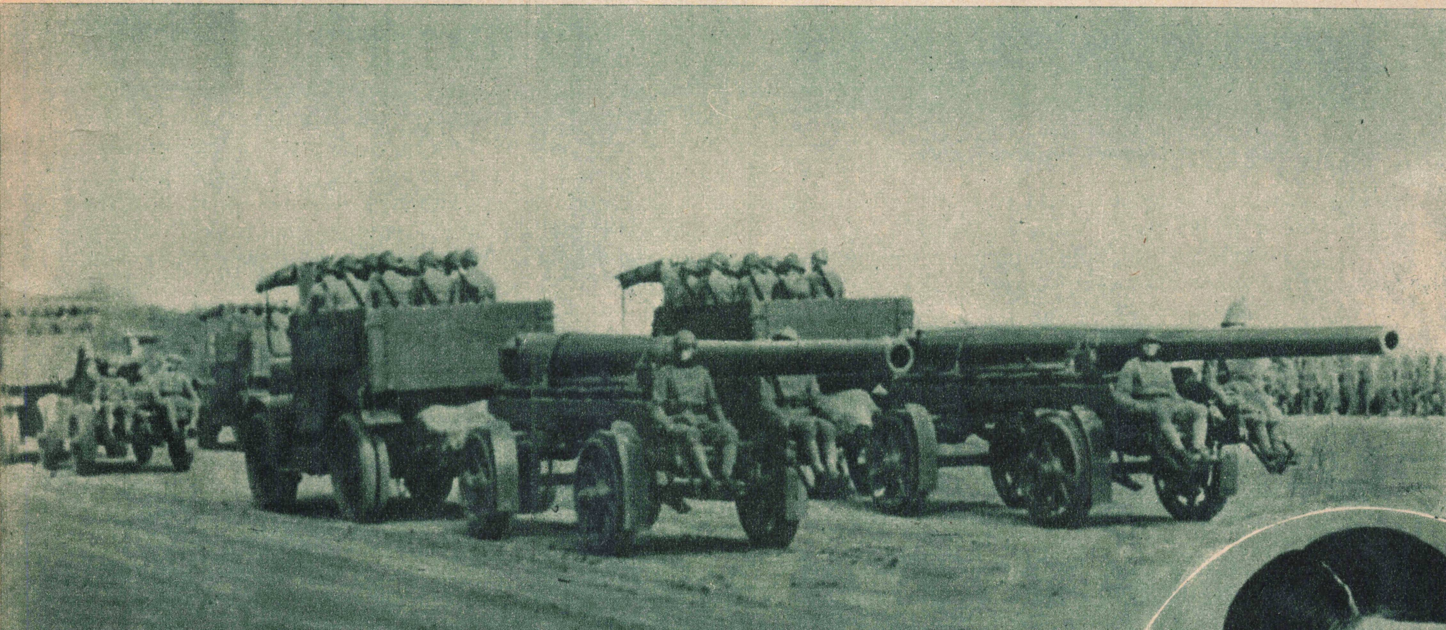
Toisin on sitävastoin kroaattien laita, joita erotti serbeistä vuosisatoja Turkin ja Itävallan välinen sotilasraja. Sen luoteispuolella, Kroatiassa, vallitsi saksalaisperäinen sivistys, roomalaiskatolinen kirkko ja Itävallan laki. Tuo idän ja lännen jakolinja oli niin syvällinen, että se erotti nuo kaksi kielellisesti suorastaan samaksi kansaksi pienin murre-eroavaisuuksin luettavaa heimoa toisistaan

jyrkemmin kuin rodun ja kielen muut suuret erilaisuudet. Ja tämä vanha kuilu serbien ja kroaattien välillä säilyi vielä kauan yhtyneen Jugoslaviankin aikana. Serbit tahtoivat rakentaa yhtenäisvaltion, jossa kaikki kolme slaavilaista heimoa sulautuisivat yhteen »jugoslavialaiseksi kansaksi» serbialaisuuden ollessa johtavana ja määräävänä aineksena. On selvää, etteivät yli 3-miljoonainen Kroatian kansa ja Jugoslavian yli miljoona sloveenia tahtoneet alistua tähän. Siksi vallitsikin Kroatian ja Serbian välillä ainainen vihamielisyys, joka uhkasi koko valtakunnan eheyttä. Vieläpä se johti revolverinäytelmiin itse parlamentissakin, terroriin ja levottomuuteen, jonka kurissa pitämiseksi kuningas Aleksanteri pystytti diktatuurikomentonsa.

Kun Jugoslavian armeija ilmavoimien päällikön, kenraali Simovitsin johdolla toimeenpani maaliskuun 27. päivän vastaisena yönä vallankaappauksen julistaen samalla 17-vuotiaan kuningas Pietari II:n täysi-ikäiseksi korkeimman vallan haltijaksi, jouduttiin Jugoslaviassa kummalliseen tilanteeseen, jossa sekä ulkopoliittiset että nuo sisäiset vastakohdat ovat näytelleet osaansa. Ristiriidan lähimpänä aiheena oli prinssihallitsija Paulin, pääministeri Tsvetkovitšin ja ulkoministeri Cincar-Markovitšin myönteinen suhtautuminen kolmiliittoon, vaikka siihen yhtymiselle asetettiinkin ehtoja ja varauksia. Jugoslavia on viimeiseen saakka koetellut pysytellä sloveenilaiseen kuningaskuntaan kuului nyt vierasrotuisia vähemmistöjä kaikilla rajoilla: luoteessa ja pohjoisessa noin 700.000 saksalaista, pohjoisessa lähes puoli miljoonaa unkarilaista, Albanian rajan lähellä olevissa vuoristoissa noin 450.000 albaania, sitten koko serbialaisen Makedonian slaavilainen sekaväestö, joka mieluummin lukeutuu Bulgarian kuin Serbian kansalliseen yhteyteen ja on komitadšiliikkeen terrorikeinoin käynyt katkeraa taistelua serbien kovakätistä herruutta vastaan.

Täten siis Jugoslavian 15,7 miljoonan suuruisessa väestössä on varsin runsaasti aineksia, jotka voivat valtakunnan vaaran ja heikkouden hetkellä tuntea vetoa pois koko Jugoslaviasta rajan taakse. Ja kun akselivaltojen mahdin nousu alkoi mullistaa voimasuhteita Euroopassa, niin jo pääministeri Stojadinovitš alkoi neljä vuotta takaperin lähentymispolitiikan, joka silloin johti ystävyyssopimukseen Italian kanssa ja läheiseen taloudelliseen, jopa poliittiseenkin vuorovaikutukseen Belgradin ja Berlinin välillä. Kun sitten Stojadinovitš kukistui kroaattien ja serbien, Tsvetkovšitin ja Mačekin sovintopyrkimyksien tieltä v. 1939, niin akseliystävällistä, vaikka mihinkään sitoutumatonta puolueettomuuspolitiikkaa jatkettiin edelleen uudenkin hallituksen suuntana.

Tsvetkovitš aikaansai kroaattien johtajan tri Mačekin kanssa syksyllä 1939 suursodan jo alettua sovinnon, joka toi kroaatit jälleen Belgradin hallitukseen ja suuresti

Yllä: Jugoslavian moottoroitua tykistöä.

puolueettomana kaakon yhä jyrkkenevissä ristiriidoissa, jotka ovat mullistaneet Balkaninkin olot jo täydellisesti. Maailmansodan voittajavaltiona Jugoslavialla itsellään ei ole liioin voitettavaa, mutta paljonkin menetettävää mullistuksessa, jonka laineet nyt uhkaavat hyökyä sen rajojen ylitse. Jugoslaviaan on liitetty paljon sellaisiakin alueita, jotka eivät kansallisesti enää kuulu noiden kolmen eteläslaavilaisen heimon kansallisuuspiiriin. Serbit kiirehtivät maailmansodan jälkeen ottamaan ilman kansanäänestystä haltuunsa Krainin, Unkarin tasankoa leikattiin Jugoslavian pohjoisrajoilla laajalti Belgradin alaiseksi, niin että laajoja puhtaasti unkarilaisia alueita joutui erilleen vanhasta kansallisesta yhteydestään. Joka suuntaan laajentuneeseen serbialais-kroatialais-

lujitti Jugoslavian sisäistä kestävyyttä vaarojen tullessa. Tähän sovintoon yhtyi myöskin sloveenien johtaja Korošetš sekä hänen seuraajansa Kulovetš; sitäpaitsi aikaansaatiin parannuksia myöskin saksalaisten ja unkarilaisten vähemmistöjen asemassa, niin että Jugoslavian kansallisuuspulmien pahin kausi näytti olevan ohitse. Kroaatit ja slovee-

Pyör.: Pietari II, Jugaslavian kuningas.

nit hyväksyivät myöskin Tsvetkovitšin akselipolitiikan, jota pidettiin välttämättömänä, vaikka kaikkien kolmen slaavilaisen heimon keskuudessa onkin aina esiintynyt melkoista vieroksumista sekä Saksaa että Italiaa kohtaan. Serbithän

Yllä: Jugoslavia liittymässä akseliin kaksi päivää ennen vallankaappausta. Pääministeri Tsvetkovitš puhumassa Wienin konferenssissa.

Yllä: Serbialaisia tykistöharjoituksissa.

taistelivat maailmansodassa Saksaa ja Itävalta-Unkaria vastaan vereen ja henkeen saakka ja Italian ja Jugoslavian välit olivat aina Stojadinovitšin hallituskauteen saakka kovin huonot Dalmatian kysymyksen johdosta. Sloveeneja on Italiasta vieroittanut Istriassa asuvan sloveenilaisen vähemmistön kohtelu ja kroaatit ovat niinikään pelänneet Italian valtauspyrkimyksiä, jotavastoin yhteisen kulttuuripohjan kaksoismonarkian yhteydessä vietettyjen aikojen perintö on tasoittanut tietä Saksan ja Kroatian välillä. Olihan kroaattien johtaja tri Maček itse maailmansodan aikana rintamaupseeri, joka kunnostautui pataljoonan komentajana taisteluissa Italiaa vastaan.

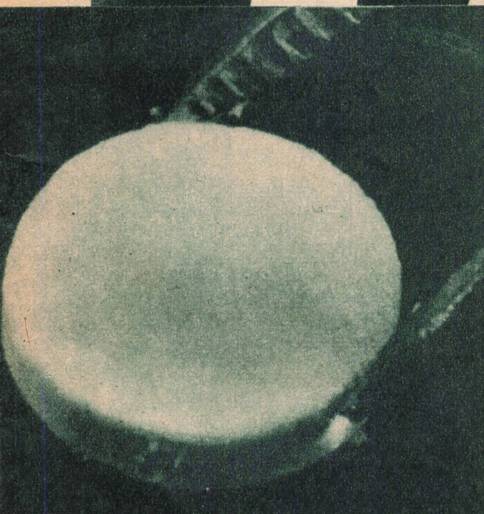
Nuo eroavaisuudet eritoten kroaattien ja serbien suhtautumisessa Saksaan selittävätkin tapahtumia sattuneen vallankaappauksen jälkeen. Tsvetkovitš ja Cincar-Markovitš allekirjoittivat Marianpäivänä Wienissä pöytäkirjan yhtymisestä kolmiliittoon, Jugoslavialle kunniallisin ehdoin, mutta jo kaksi vuorokautta myöhemmin he olivat syöstyt vallasta ja istuivat uuden sotilasdiktatuurin vankeina. Varsinkin serbien keskuudessa akselivaltoja vastaan voimistunut mieliala oli täten voittanut, mutta tunnusmerkillistä oli, etteivät kroaatit nyt kulkeneetkaan uuden systeemin mukana. Tri Maček matkusti Zagrebiin ja jäi sinne, vaikka pääministeri Simovitšin ja kroaattien edustajien kesken käytiinkin pitkiä neuvotteluja. On todennäköistä, ettei Maček ensinkään hyväksy luopumista kolmiliittopolitiikasta, jota Simovitšin hallituksen epämääräinen ulkopoliittinen asenne käytännössä joutui merkitsemään. Zagrebissa oltiin ilmeisesti sitä mieltä, että tuollainen äkkiarvaamaton ulkopoliittinen käänne aiheuttaa maalle aivan liian suuria vaaroja — muistettakoon vain Kroatian oma asema Saksan ja Italian päävoimien lähimpänä hyökkäyskohteena. Tsvetkovitšin suunnasta poikkeaminen olisi kroaattien mielestä ilmeinen koko valtion itsemurha nykyisissä oloissa, sillä onhan selvää, etteivät Saksa ja Italia voineet jäädä kädet ristissä tarkkailemaan Jugoslavian asioiden uutta käännettä, joka merkitsi vakavaa arvovaltatappiota »akselille».

Tämän vuoksi Saksa onkin omaksunut niin ehdottoman asenteen Jugoslaviaan nähden. Belgradin on pidettävä kiinni kolmiliitton allekirjoituksesta ja noudatettava akselipolitiikkaa varauksettomasti, tai sitten aseet saavat selvittää koko jutun. Siihen johtopäätökseen tulee ristiriidan tähänastisesta kehityksestä, vaikka lopullista ratkaisua suuntaan tai toiseen ei ole vielä tapahtunutkaan. Berlinissä ja Roomassa on muutama päivä pysytty kyllä odottavalla kannalla, koska ei ole tahdottu liialla painostuksella pilata Simovitšin hallituksen mahdollisuuksia alistua. Nuo mahdollisuudet tuntuvat kuitenkin kovin vähäisiltä, kun ottaa huomioon varsinkin serbien kovin jyrkästi saksalaisvastaiset mielialat ja levottomuudet, joita Saksan uutiskanavat ovat pahanenteisen voimakkaalla tavalla jo saattaneet julki maailmalle. Ehkä Berlinissä on tahdottu odottaa sotilaallisistakin syistä, jotta valmistauduttaisiin perusteellisemmin asioiden uuden käänteen johdosta, ja lisäksi Jugoslavian oman sisäisen kansallisuusvastakohdan jyrkentymisen, Zagrebin asenteen johdosta. Ulkopoliittisten suuntaerimielisyyksien lisäksi Maček kroaatteineen näyttää myöskin pelkäävän, että uusi serbialainen sotilasdiktatuuri johtaisi samanlaisiin seuraamuksiin kuin Nikola Pašitšin ja kuningas Aleksanterin suurserbialainen politiikka aikoinaan, ts. tuhoaisi Mačekin ja Tsvetkovitšin sovinnon saavutukset, Kroatian itsehallinnon. Akselivaltojen taholla tahdotaan ilmeisesti käyttää tätä vastakohtaa hyväksi kiilan iskemiseksi Kroatian ja Serbian, Belgradin ja Zagrebin välille. Täten voitaisiin Jugoslaviaa heikontaa ja Belgrad pakottaa alistumaan tai ainakin Jugoslavian sotilaallinen ja poliittinen kestävyys heikkenisi sodassa. Täten akselivallat käyttävät kaikkia tilanteen suomia keinoja pakottaakseen Jugoslavian alistumaan ja syrjäyttääkseen Englannin sekä Neuvostoliiton taas ilmenneen vaikutuksen Belgradissa — vaikutuksen, jolla niinikään on osuutensa viime tapahtumissa. Varmaa joka tapauksessa on, etteivät akselivallat odota kauan, vaan marssivat hyvin pian, jollei Belgradin kannanotto tapahdu Berliniä ja Roomaa kaikin puolin tyydyttävällä tavalla.

Helsinki, 1. 4. 1941.

SOTASISUA PILLERISTÄ

Pervitin on nimeltään uusi Saksassa keksitty valmiste, joka poistaa väsymyksen tunteen kuin taikomalla, luo ihmiseen kiehuvaa vireyttä ja uutta toimintatarmoa. Se ei ole mikään huumausaine, vaan kuuluu se samoihin »viattomiin myrkkyihin» kuin tupakka ja kahvi, jotka sisältämiensä aineiden ansiosta myös piristävät, vaikkei niiden vaikutusta voi verratakaan Pervitinin tehoon.

Yllä: Ihmepilleri Pervitin 14 kertaa suurennettuna.
Ylinnä: Sodassa saattaa ihmepillerillä olla ratkaiseva merkitys.

Sodassa sattuu tuhkatiheään tilanteita, jolloin lopen uupuneet joukot eivät yksinkertaisesti enää jaksa. Silloin pysähtyy huolellisimminkin valmisteltu hyökkäysliike, jo lyötyä vihollista ei kyetä kyllin tehokkaasti ajamaan takaa ja se ehtii pureutua uusiin asemiin, tai jonkun tärkeän tukikohdan puolustajat kukistaa väsymys juuri muutamia tunteja ennen kuin apu ehtii perille. Joskus saattaa upseeri, johon miehet sokeasti luottavat tällaisella ratkaisevalla hetkellä sanoa sanan tai tehdä esikuvallisen teon, joka tempaa miehet mukaansa, pyyhkäisee väsymyksen tiehensä ja tekee mahdottoman mahdolliseksi. Mutta useimmissa tapauksissa on väsymys sellainen ilmiö, jolle ei ole muuta parannuskeinoa kuin lepo — ja juuri sodassahan sitä keinoa ei läheskään aina tarvittaessa voida käyttää.

On selviö, että niin kauan kuin sotia on maailmassa käyty, ovat sotapäälliköt — ja lääkärit — vaivanneet päätään keksiäkseen keinoja, millä edes tilapäisesti voitaisiin ratkaisevassa taisteluvaiheessa karkoittaa miesten väsymys. Kahvin virkistävä vaikutus todettiin viimeksi meidän talvisodassamme, mutta kahvin sisältämä kofeinimäärä on sentään siksi pieni, ettei suurinkaan kahvin ystävä väittäne sotaa kahvin voimalla käydyn — niin paljon ja hartaasti kuin sitä viime talvena juotiinkin. Ja kylmästä tuleville miehille oli ehkäpä vielä tärkeämpää, että saatavissaoleva juoma oli kuumaa, kuin se, että se oli kahvia.

Alkoholi on tietenkin vanhin sotaisista »voitehista», eikä sen käytöstä vieläkään ole luovuttu. Sillä onkin se hyvä ominaisuus, että melkein minkälainen raukka tahansa saatuaan päänsä kunnolla täyteen, juoksee vaikka suoraan tuleen. Mutta — alkoholi vie mieheltä

Oik.: Sisupilleri on herättänyt soturin nukkuvat voimareservit.

muutakin kuin pelon. Se vie harkintakyvyn, kurin, taidon ja halun täyttää annetut käskyt täsmällisesti ja oikein, viepä se ylettömästi nautittuna jopa jalatkin alta — kuten hyvin tiedämme. Ja lyhyessä rynnäkössä loppuunkäytettyä alkoholipuhtia ei uudista mikään. Sitä seuraa vain entistäkin raskaampi väsymys. Niinpä meidän armeijassamme suhtaudutaankin alkoholiin sangen kielteisesti. Enimmäkseen se on meillä »tohtorin takana», tai saatetaan korkeintaan sodan aikana aivan määrätyissä erikoistapauksissa ja »määrän jälkeen» jakaa pieni ryyppy — pikemminkin palkinnoksi kuin miksikään yllykkeeksi. Ellei sisu pidä miestä paikallaan, ei siinä viinastakaan ole apua, tuntuu meikäläinen käsitys olevan. Viinimaissa on asia tietenkin toinen, mutta siellä kuuluukin viini ravinto- eikä nautintoaineisiin.

Vielä yksimielisempiin kielteisiin tuloksiin on tultu kaikkiin varsinaisiin huumausaineisiin nähden. Kokainin, morfinin ja heroinin antama »taisteluinto» on kyseenalainen, niitten seuraukset niin tuhoisat, ettei näitä myrkkyjä liene taistelujoukoille edes kokeeksi annettukaan muulloin kuin väittämän mukaan joitakin yksityisiä kertoja Venäjän kansalaissodissa 1918—20.

Mutta — taistelun ehkä joskus koko sodankin kulku, saattaa joskus riippua vain siitä, kykenevätkö väsyneet miehet ratkaisevalla hetkellä »venymään» yli normaalin kestävyysrajansakin. Hyvin valmentautunut urheilija omaa usein voimareservin, jonka hän on tottunut tahtonsa, sisunsa avulla kutsumaan avukseen kilpailun kireimmällä hetkellä, mutta tavallinen mies ja sotilas ei useinkaan osaa ottaa itsestään jokaista olemassaolevaa voimanrahtusta, vaikka hän tahtoisikin. Hän tuntee olevansa »poikki» ja sillä hyvä. Terveydelliseltä kannalta katsoen hän on aivan oikeassa totellessaan vaistoaan, joka sanoo hänelle: »Älä rehki nyt enempää.» Mutta sodassa on tällaisen terveen harkinnan usein väistyttävä. Jos mieli pelastaa maa, jos mieli voittaa, on jaksettava enemmän kuin jaksaakaan. Mutta suurena arvoituksena on kautta aikojen pysynyt: Miten?

Voi tulla hetki, jolloin ei edes sisu enää auta — ja kuitenkin pitäisi kestää.

Näyttää eräässä saksalaisessa lehdessä olleesta uutisesta päättäen siltä, että sikäläinen lääketiede on nyttemmin kyennyt keksimään valmisteen, joka sisältää sisua puhdasviljeltynä — pillerin muodossa.

Jo eräitä vuosia on apteekeista saanut Ephedrinnimistä ainetta sisältäviä valmisteita, joilla on ollut suunnilleen sama vaikutus kuin hyvin vahvalla kahvilla. Uneliaisuus ja muut väsymysilmiöt katoavat, ajatuksetkin tuntuvat luistavan paremmin, eikä yhden tai parin tabletin nauttimisesta ole havaittu koituvan juuri haitallisia sivuvaikutuksiakaan. Mutta — tästä on vielä pitkä matka todellisiin »sisupillereihin», jotka kykenisivät kohottamaan myös ihmisen fyysillistä suorituskykyä todella mainittavassa määrässä.

Eräs saksalainen tutkija otti kuitenkin lähtökohdakseen Ephedrinin ja alkoi kärsivällisesti kokeilla sen eri yhdistelmillä. Koe-eläiminä hänellä oli kissapari, joka viikkojen ja kuukausien vieriessä sai maistaa yli sataa erilaista piristysainetta — tulematta niistä paljon miksikään. Kokeet näyttivät jo toivottomilta. Tutkija oli päätynyt taaskin uuteen yhdistelmään, jonka pitkä ja maallikolle vähänsanova sekoituskaava oli 1-Phenyl-2-Methylaminopropan. Kissat olivat saaneet sitä annoksen ja tohtori apulaisineen oli hieman alakuloisena poikennut viereiseen huoneeseen korvikkeelle.

Yhtäkkiä alkoi kissatarhasta kuulua hurjaa meteliä! Mentiin katsomaan. Toinen kissoista kiiti sanoinkuvaamattoman innon vallassa, riemukkaasti hihkuen pitkin seiniä, toinen teki höylänlastuilla temppuja, jotka olisivat saaneet kenen sirkustirehtöörin tahansa nostamaan sille hattuaan. Ja kyllästyttyään höylänlastuihin tämäkin katti alkoi loikkia, leiskua ja telmiä suorastaan tasapainolakia uhmaavalla tavalla.

Tohtoria ja hänen apulaistaan nauratti. He katselivat kissojen touhuja aikansa, mutta muistivat sitten työnsä ja lähtivät laboratorioon tuumien, että kylläpähän pian väsyvät ja rauhoittuvat. Mutta — kissatpa eivät väsyneetkään! Kun työt illalla lopetettiin, olivat ne vain parantaneet tahtiaan. Tämä oli jo jotakin tavatonta. Nyt ei ollutkaan enää kysymys mistään tilapäisestä piristyksestä enempää kuin humalastakaan. Uusi Phenedrin-yhdistelmä omasi ilmeisesti juuri sellaisia kestäviä, tarmoa, suorituskykyä ja hyvää tuulta pysyvästi lisääviä ominaisuuksia, joihin pyrittiinkin.

Mutta kissa on kissa ja ihminen on ihminen. Ihminen rauhoittuu otettuaan esim. valeriaanaryypyn, kissa sensijaan humaltuu siitä kuin ihminen shampanjasta. Saattoihan tässä olla kyseessä vastaava tapaus?

Enempää tuumimatta kelpo tohtori jakoi valmiinaolevan määrän uutta ainetta kolmeen osaan, joista kuhunkin tuli yksi neljässadasosa grammaa, nielaisi itse yhden satsin, antoi asistentilleen toisen ja pisti yhden taskuunsa. Sitten olikin jo kotiinlähdön aika.

Jo kotiovella tuntui tohtorista siltä, että hänellä oli rouvalleen tavattomasti puhumista. Tämä oli usein valitellut miehensä harvapuheisuutta ja yksivakaisuutta, mutta nyt hän ei ollut tuntea miestään. Tämä selosti lennokkaasti ja hauskasti kaikki sen päivän kokeet, siirtyi sitten kertomaan tieteellisestä tutkimustyöstään yleensä, lyhyesti — puhui puhumasta päästyäänkin. Lopulta hän ehdottaa, että rouvakin koettaisi uutta ainetta. Hänellä oli kelpo vaimo, joka suostui vastaanväittämättä. Hetken kuluttua oli rouva tohtori yhtä puhelias. Ja henkevä! Jo puolesta sanasta arvasi nyt toinen, mitä toinen aikoi sanoa. Näin hauskaa iltaa heillä ei ollut sitten kihlausaikojen. Ja miten ihmeellisesti kaikki muistui mieleen vuosien takaakin! Kello kahden tienoissa aamulla he kuitenkin päättivät mennä nukkumaan, mutta se oli turha ja toivoton yritys. Tohtori tunsi suorastaan kiehuvansa vireyttä ja tarmoa. Pari tuntia vielä vaimonsa kanssa juteltuaan hän päättäväisesti nousi ylös ja hoiti kädenkäänteessä koko puolen vuoden aikana kerääntyneen kirjeenvaihtonsa. Hänen tilaansa ei voinut mitenkään verrata humalaan, sillä kirjeet olivat tosin lennokkaita, mutta samalla erinomaisen järkeviä ja asiallisia, kuten myöhemmin todettiin. Sekuntiakaan nukkumatta tohtori seuraavanaamuna käveli pirteänä poikana työhönsä ja kissojensa pariin. Hänen apulaisensa oli kokenut samaa.

Nyt oli tie selvä, »sisupilleri» oli todella keksitty. Varsin pian selvisi, että sekä tohtori rouvineen, apulaisineen että kissatkin olivat ensi kokeessa ottaneet liian suuren annoksen — noin kolmetoista kertaa liian suuren! Mutta tämä erehdyshän ei muuttanut itse asiaa miksikään.

Uusi valmiste sai tieteelliseksi nimekseen »Pervitin». Saksaksi sitä nimitettiin »Weck-Amin'iksi» — Herättäjäaminiksi. Se ei ole mikään huumausaine, vaan kuuluu samoihin »viattomiin myrkkyihin» kuin tupakka ja kahvi, jotka sisältämänsä nikotinin ja kofeinin ansiosta myös

piristävät, vaikkei niiden vaikutusta voi verratakaan Pervitinin tehoon.

Pervitinin vaikutus perustuu siihen, että se ikäänkuin herättää kaikki ihmisruumiin nukkuvat voimareservit (se ei siis sinänsä luo mitään uutta voimaa) ja sen vaikutus kestää kauan — kaksitoistakin tuntia. Myöskään ei sillä ole havaittu olevan senkään vertaa haitallisia vaikutuksia kuin tupakalla ja kahvilla, puhumattakaan siitä, että Pervitinin nauttija kärsisi mistään »krapulasta» jälkeenpäin.

On kuitenkin tästä huolimatta pidetty parhaana, ettei Pervitiniä saa edes apteekeistakaan vapaasti, vaan yksinomaan lääkärin määräyksestä. On näet muistettava, että Pervitin vain virkistää ja antaa sisua, se *poistaa väsymyksen tunteen kuin taikomalla, mutta ei poista itse väsymystä.* Saattaisi siis käydä varsin kohtalokkaaksi, jos jokainen väsymystä tunteva, ylirasittunut ihminen omin päinsä ryhtyisi Pervitinin avulla tekemään kaksinkertaisia työpäiviä. Sillä tavoin käytettynä tämä uusi aine vain nopeasti auttaisi itse asiassa perusteellisen levon tarpeessa olevaa ihmistä kuluttamaan viimeisetkin voimansa pelkkää tyhmyyttään.

Mutta kuvitelkaamme suuren liikkeen kirjanpitäjää, jonka on pakko saada tilinpäätös valmiiksi määräpäivään, kuvitelkaamme kirjailijaa, joka ponnistelee saadakseen romaaninsa valmiiksi ennenkuin suuren kilpailun määräaika päättyy, tai veturinkuljettajaa, jonka apulainen sairastuu, niin että hänen on kaksinkertaisella vuorolla uupumatta tehtävä kahden miehen työ. Silloin on annos Pervitiniä — lääkärin luvalla — varmaan paikallaan.

Ja sodassa saattaa uudella aineella olla määrätyissä tilanteissa suorastaan ratkaiseva merkitys — olipa sitten kysymys ylikuormitetusta lääkintähenkilökunnasta, jonka kestävyydestä ja »venymisestä» ehkä satojen haavoitettujen elämä muutamina yön tunteina riippuu tai joukko-osastosta, jonka on täytettävä annetut käskyt yli kaiken sen mitä mies sisullaankaan jaksaa. Kenties eräät nykyisen suursodan saksalaiset marssi- ym saavutukset ovat osaltaan käyneet mahdollisiksi järkevästi annettujen »sisupillereiden» ansiosta. Uutisesta se ei käy selville, mutta mahdottomuushan se ei olisi — mikäli Pervitin todella pitää sen, mitä uutisessa luvataan.

Sotamies Pekka Kankaanpää

Miehen tunnen... sanoissa sankari ei millään tavoin,
pikemmin karu, kaikin puolin tiukka,
Kainuun poika, katse sininen ja avoin.
käsissä känsät, varsi vahva vaikka niukka.

Minulle kertonut ei koskaan seikkailuista,
kyselin kyllä, mutta tuumas: »Olet väessäkin
runoniekka,
parempi, ettei niiden kuullen mitään tiedä
eikä muista,
parempaa historiaa tekee aina miekka,»

Toisilta sentään kuulin hänen tarinansa:
pelasti poika kerran toverinsa surman suusta.
»Oltiin», kertoivat he, »makuulla jo, mutta ansa
varalle viritetty vaani meitä puusta,

suhahti telttaan kranaatti ... ja meinas tulla loppu,
mut lensi silloin pihalle mies heti
kädessä jokin suhiseva ... meille tuli hoppu,
räjähdys ankara myös maihin veti.»

Sieppas kourihinsa niinkuin pallon ikään
kranaatin soturi ja paiskas ... sitten virkkoi:
»... rrrkelettä,
ettei rauhoitettu ole enää paikka mikään,
meinaa hengen multa viedä tämä mettä.»

Miehen tunnen... sanoissa sankari ei millään lailla,
näöltä tavallinen, hartioilla kruunun nuttu.
Mutta sankarina pidän miestä, vaikkei enää
mailla näillä
heille sankarteoks kelpaa mikään juttu.

VILJO KAJAVA

SARKATAKKIEN PARLAMENTT

Suojeluskuntajärjestö piti tavanmukaisen vuosikokouksensa pääkaupungissa 28. 3. 41. Ylinn
Pyör.: Suojeluskuntain komentaja, kenr. Malmberg tervehtimässä saapuvia eri piirien ed
edeltävä pöytäkirjojen tarkastus käynnissä. Yllä: Uusia sk.-piirien komentajia. Oik.: Suoj
vuosikokouksen puheenjohtaja, presidentti P. E. Svinhu

KOOLLA

: Vuosikokouksen osanottajat yhteiskuvassa.
stajia. Vas. yl h.: Varsinaista kokousta
luskuntain komentaja puhumassa. Vieressä
vud.

VUODEN HUIPPUTALKOOT

Parikymmentä maamme nuoriso- ym. järjestöä, joitten jäsenluku nousee yhteensä satoihintuhansiin, on ryhtynyt suunnittelemaan lähestyvän kesäkauden ajaksi yhteistoimintaa, tarkoituksena koko tyttö- ja poikamaailmamme työvoiman käyttö keräystoimintaan, maan ja metsän kaikkien antimien talteenottamiseksi.

Suunnitelma on siis mittasuhteiltaan meikäläisissä oloissa jättiläismäinen, mutta ei lainkaan mahdoton käytännössä toteutettavaksi koko laajuudessaan.

Alustavan neuvottelukokouksen avaaja, rovasti ja partiojohtaja V. Louhivuori mainitsi, että nykyaika velvoittaa käyttämään kaikkia keinoja taloudellisten arvojen pelastamiseksi ja korosti erikoisesti, miten tässä työssä lapsetkin yhteisvoimin ja määrätyn suunnitelman mukaisesti voivat tehdä maalle ja kansalle arvaamattomia palveluksia.

Keräys on ajateltu toimitettavaksi talkoitten ja kilpailun muodossa ja tällöin kerättäisiin jätepuut ja kävyt metsistä sekä vainiolle varisseet tähkät viljankorjuun jälkeen, marjat, sienet, apurehut ja lehdekset sekä luut. Kerääjille annettaisiin kunniakirja työstään ja useampiin keräystalkoihin osallistuneille valtion talkoomitali.

Tarvinneeko mainitakaan, että keräystalkoita järjestävään työvaliokuntaan tulevat kuulumaan myös suojeluskuntajärjestön ja Lotta-Svärd yhdistyksen edustajat. Voimme huoleti sanoa, ettei näin laajalla pohjalla suoritettavaa yhteistyötä ole maassamme nähty kuin kerran tätä ennen — helmikuun manifestin viikkoina yli neljä vuosikymmentä sitten. Mutta silloinhan eivät alaikäiset voineet tehdä asiassa muuta kuin sivulta käsin ihmetellä ja ihailla tätä ennenkuulumatonta joukkotoimintaa — sekä jäädä odottamaan, kunnes heidän vuoronsa tulee tässäkin kohden seurata isäin jälkiä.

Nyt ovat osat vaihtuneet. Nyt kasvava polvi suorittaa alkavassa eli oikeammin sanoen jo alkaneessa keräyksessä varsinaisen kenttätyön, vanhempien toimiessa vain työn johtajina.

Kun omasta puolestani ajattelen tätä edessäolevaa kevään, kesän ja syksyn suururakkaa, muistuu mieleeni eräs lähes puolen vuosisadan takainen »suurtyö», jonka suorittivat muutaman maalaiskansakoulun oppilaat.

Valmistui silloin uusi kansakoulutalo kotikyläni laidassa, laakealla kanervaisella kankaalla ja valtamaantien varrella. Koulutalon tilavalla tontilla kasvoi nuorta ja tiheätä metsää, mutta tontin raivaaminen ei kuulunut viralliseen rakennuksen kustannusarvioon, josta taas oli seurauksena, ettei edes pahaista polkuakaan kunnan toimesta raivattu maantieltä uuden opinahjon portaitten eteen. Mutta mitä kunta ja koulun rakennustoimikunta eivät tehneet, sen teimme me, koulun puolisataa oppilasta, parin kolmen viikon voimistelutunteina ja joskus »ylityönäkin», varsinaisen koulutyön päätyttyä. Raivasimme leveän päätien maantieltä koulun portaitten eteen sekä riittävän suuren aukion ja sivuteitä opettajan laatiman »asemakaavan» mukaan. Ja niin perusteellisesti tuli suoritetuksi tämä 9—12-vuotiaitten maanraivaustyö, ettei se ole senjälkeisenä puolen vuosisadan pituisena aikana ollut edes korjauksen tarpeessa.

Istutimme silloin yhteen menoon myöskin puolisataa metrin parin pituista koivunalkua — yhden jokaisen oppilaan nimelle — koulutontin reunamille. Nyt ne ovat lehteviä ja uhkeita puita, joitten välitse koulutalo kesäiseen aikaan näkyy vain pilkahtamalla.

Sellaisia tuloksia saadaan keskenkasvuisten lastenkin joukkotyöllä aikaan. Vieläpä uskomattoman lyhyessä ajassa — muutamassa tunnissa!

Tässä yhteydessä on syytä erikseen huomauttaa, että nyt puheenaoleva uusin ja samalla suurisuuntaisin talkoohanke ei koske eikä häiritse sitä kiitettävää ja käytännössä varauksitta kannatettavaa työtä, jota Suomen Talkoot ry:n johdolla jatkuvasti suoritetaan. Mainittu järjestöhän työskentelee etupäässä siirtoväen pika-asutustoiminnan tukemiseksi ja jouduttamiseksi, ja näitä pika-asutustiloja perustetaan ja rakennetaan vuosittain vain määrätty määrä. Sitävastoin luonnonantimien keräystalkoitten työmaalla ei ole rajoja eikä rajoituksia ollenkaan! Käytännöllisesti katsoen on siis kysymyksessä vain työn jako ja sen keskittäminen määrättyjen johtoelimien hoitoon ja valvontaan. Viime kesän ja syyskauden varrelta on sitäpaitsi jo tervetullutta kokemusta sellaisista keräystalkoista, joista nyt on kysymys. Aloite sellaisenaan ei niinmuodoin ole uusi, mutta suorastaan mieltäylentävää on todeta, että niin monet koko maan käsittävät suurjärjestötkin ovat ilmoittautuneet periaatteessa ja käytännössä näitten suunniteltujen suurtalkoitten kannattajiksi.

Kaiken kaikkiaan:

Tämäkin uusi suurenmoinen talkoosuunnitelma osoittaa, että Suomen kansa valmistautuu määrätietoisesti ja keskitetyin voimin työhön tulevaisuutensa turvaamiseksi niin alalla kuin toisellakin. Myöskin ja ennenkaikkea elintarvetuotannon aloilla.

Kysymyksessäolevien keräilytalkoiden aika alkaa jo alkukesällä ja kestää ainakin tuonne syyskuun lopulle. Nyt valitulla työvaliokunnalla on välittömästi edessään valtava työ, koko keräilytalkootoiminnan käytännöllinen järjestäminen. Työn tekijöitä ei puutu — siitä voimme olla vakuutettuja, mutta kun työmaa käsittää koko Suomen maaseudun, on kysymyksessä maamme kaikkien aikojen suurin vapaehtoinen kansalaistoiminta taloudellisissa merkeissä. Mutta toisaalta sen takana olevat parikymmentä koko maan käsittävää järjestöä jo pelkästään nimillään ja tähänastisella toiminnallaan oikeuttavat uskomaan suunnitelman toteutumiseen koko sen laajuudessa.

Syksystä syksyyn, vuosikymmenien varrella, ovat sanomalehdet kirjoittaneet »uinuvista miljoonista» ja kehoittaneet kansalaisia ottamaan metsän ja veden antimia talteen niin paljon kuin mahdollista. Kehoitusta on valitettavasti vain osaksi käytännössä noudatettu. Mutta eivätköhän parin viime vuoden kokemukset jo vihdoinkin ole havahduttaneet kansaa, niin ettei se enää tästä lähtien salli Luojan antimien mädätä maassa.

Valkoinen neekeri

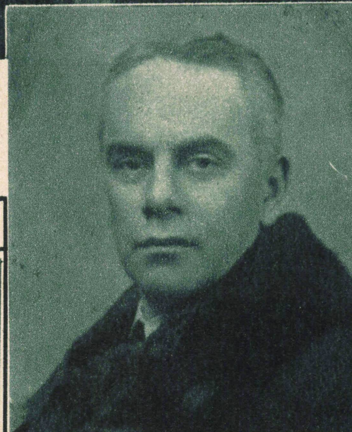
Koska nyt ilmestyvä lehtemme on kaksoisnumero (14—15) ilmestyy Hakkapeliitta seuraavan kerran t.k. 22 pnä.

ALVAR BREJLIN, insinööri, Voikka, täyttää 60 v. 20. 4. 41. Ins. B:n monista sk.-ansioista mainittakoon Kymenlaakson sk.-piirin perustaminen, sanotun piiriesikunnan jäsenyys alusta alkaen sekä Skohan ja Sakon hallintoneuvoston puheenjohtajan toimi.

ITSENÄISEN SUOMEN ENSIMMÄISET KADETIT viettämässä ravintola Royalissa 31. 3. 41 kurssinsa päättymisen 21. vuosipäivää (yllä), koska heillä ei ollut tilaisuutta viime talvena pitää 20-vuotisjuhliaan.

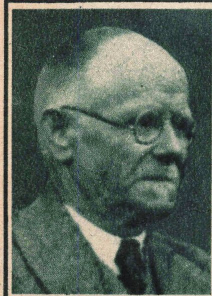

WILH. THESLEFF, kenr. majuri, ent. sotaministeri, Helsinki. Kuoli 26. 3. 41 n. 61 v.

G. F. PALMROTH, kenr. maj. Ratsuväkiprikaatin komentaja, Lappeenranta. 60 v. 21. 4. 41.

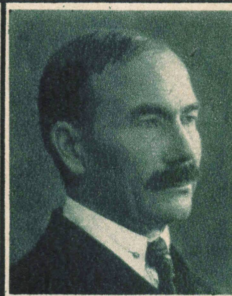
PUOLUSTUSVÄEN RINTAMAA

F. A. SALOJÄRVI, opett., ent. valistus-ohj., Kangasniemi, Kuoli 18. 3. 41 n. 70 v.

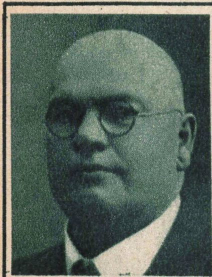
JUHO VARIS, sk.-veteraani, Rautalampi. 75 v. 8. 4. 41.

JUUSE LEPPÄ, sk.-veteraani, Teisko. 75 v. 18. 4. 41.

K. H. KUUSELA, teht. työmies. sk.-korpr., Helsinki. 70 v. 15. 4. 41.

E. W. HYVÄRINEN, dir. cantus, sk.-vääp., Lappajärvi. 60 v. 8. 4. 41.

J. WELLMAN, lääk. eversti, Lahti. 60 v. 8. 4. 41.

J. E. NYSTRÖM, sahanhoitaja, Kajaani. 60 v. 10. 4. 41.

R. G. E. JOHANSSON, tilastonhoit., sk.-lääk. kers., Helsinki. 60 v. 11. 4. 41.

ASEVELJET AUTTAVAT. Taatakseen ensi talvena vähävaraisen aseveljen, sotalesken, invaliidin ja sotaorvon kotilieden lämmön järjesti Pyhäselän Aseveljet 22. 3. 41. halkotalkoot, joissa polttopuita kertyi n. 100 m³. Yllä: Talkoot käynnissä.

S. KÄÄRIÄ, maanvilj., Anjala. 60 v. 11. 4. 41.

J. T. HORSTI, kansak. tark., sk.-vääp., Kajaani. 60 v. 15. 4. 41.

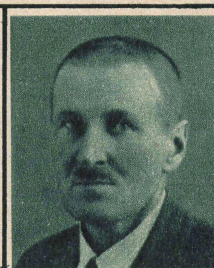
E. A. PYNNÖNEN, rautat. kirj., Vuolijärvi. 50 v. 9. 4. 41.

O. E. KARTTUNEN, maatalousop., sk. piiriesik. jäs., res. vänr., Muuruvesi. 50 v. 10. 4. 41.

J. KÄHKÖNEN, sk.-vet., esik. jäsen, Keitele. 50 v. 14. 4. 41.

A. SILVAST, sk.-kers., esik. jäsen, Lauritsala. 50 v. 17. 4. 41.

EDV. AHLSKOG, ylikonst., Koivulahti. 50 v. 19. 4. 41.

EI SITTENKÄÄN TARPEEKSI

Kirjoittanut EERO KIVIRANTA

Reservivänrikki Jorma Saarnisto availi tyytyväisenä morsiameltaan saamaansa pakettia. Oikeaan aikaan se olikin tullut, päätteli Jorma tyytyväisenä. Ollapa vaan lähettäjäkin täällä, jolle voisi kertoa ja kuvata tapahtuneita, jakaa ilonsa ja siten saada uusia voimia ponnistusten varalta.

Hän loikoili mukavasti selällään korsun lavitsalla tuprutellen leveitä sauhuja sotapiipustaan. Oli mukavaa kerrata läpi eilisen päivän vaiheet, hieman aikaisemmatkin ja päätyä sitten tapahtumasarjan loppuun, pataljoonan komentajalta saamiinsa kiitoksiin.

Niin, hän oli juuri vuorokausi takaperin suorittanut tähänastisen sotansa loistavimman esityksen. Erikoislaatuisella, nopeasti puntaroidulla suunnitelmallaan hän oli puolijoukkueella iskenyt takaisin varkain asemien sivustaan päässeen parin joukkueen vahvuisen vihollisen. Suoritustapa oli täysin poikkeuksellinen ja kai juuri siksi vaikutti se viholliseen samoinkuin omiinkin, vastaiskua sivusta seuranneisiin, niin syvällisesti. Johtolankana oli Saarniston aivoissa kieppunut koko ajan lause: »Vain se suunnitelma, joka sodassa voittaa, on paras.» Pienen joukon johtajan ei kannata ajatella ja suunnitella niinkuin koulutusohjeissa ja kaavoissa käsketään; niinhän ajattelevat kaikki, vihollinen ennenkaikkea. Täytyy tehdä sillä lailla, mitä vähiten harrastetaan, pujahtaa siitä loukosta, joka on huonoimmin vartioituna. Niin hän teki nytkin; kehitti oikean »hullun suunnitelman» mitä joustavimmaksi suoritukseksi ja sai sillä johtajiensa, mutta ennen kaikkea miestensä luottamuksen. Vain yhden taistelijan elämän liekki oli siinä kahinassa sammunut, ja se oli vähän, oikeastaan luonnottoman vähän.

Jorma Saarnisto sai tästä itseluottamusta, oikeastaan liiaksikin, sillä se muuttui osittain itsekunnioitukseksi. Kun joku toveri tuli häntä onnittelemaan tai haastattelemaan suorituksen johdosta, ei hän ollut kuulevinaan, vaan muistutti heille aikaisemmasta taisteluharjoituksesta ja silloisesta ratkaisustaan. Siinä hän oli »junaillut» komppanianpäällikkönä, tehnyt myöskin erikoislaatuisen saarrostusliikkeen, mutta erotuomarina toiminut pataljoonan komentaja oli suominut hänen temppunsa pahanpäiväisesti. »Ja sittenkin oli kumpaisessakin sama perusajatus, täydellisesti sama; paukkupatruunat vaan olivat muuttuneet koviksi ja — erotuomarit olivat tarpeeksi loitolla», päätti Saarnisto itsetietoisena joka kerran puheensa.

Nyt jos milloin hän oli tyytyväinen itseensä. Hän tiesi pääsevänsä komppanian päälliköksi heti, jos nykyiselle jotain sattuisi. Silloin hän näyttäisi kykynsä »aktiiveillekin», kuinka tehtävänsä tasalla oleva »reservi» sotii. Omasta mielestään hän oli tarpeeksi treenannut itseään sotatieteissä ja harjoituksissa ja oli syyskesällä suuresta sotaharjoituksesta vapaaehtoisena palatessaan päättänyt keskittyä opinnoilleen ja jättää suojeluskuntaharrastukset vähemmälle. Harrastustuntimäärä lähenteli jo ansioluokkaa ja niistä oli suurin osa hankittu kolmivuotisena upseerinaoloaikana. Kurssitodistuksia oli kaunis pinkka, harjoituspäivillä ja leireillä oli tullut kierreltyä parissakymmenessä ja oppituntien sekä harjoitusten pitäjänä hän oli saanut täydellisen varmuuden. Nämä kaikki saisivat jo yhden jalkaväkiupseerin osalle riittää. Mutta

hyvä oli, että oli tullut rehkittyä; reserviaikana hän oli ollut reserviläiskomppaniansa itseoikeutettu »spesialisti» ja »sanakirja» sotilasasioissa. Komppanian päällikkö oli monasti saanut kääntyä hänen puoleensa neuvoja kysyessään.

Kaiken varalta uusia suunnitelmia miettien hän lähti kävelemään ampumahautoihin. Nyt jos milloin oli pojille mukava antaa neuvoja — asiantuntijana, ei siksi, että he eivät kykenisi itse tilanteissa toimimaan, mutta varmuuden vuoksi kuitenkin, kertaukseksi.

Edellisen päivän vastaiskussa saadut kaksi konekivääriä olivat vielä pikakivääripesäkkeessä. Saarnisto käski viedä omat kaksi konepyssyä korsuun puhdistettavaksi, ja määräsi venäläisiltä saadut niiden tilalle. Olihan erikoista niittää vihollista heidän omilla aseillaan.

Mutta tuskin olivat miehet saaneet kuletetuksi aseet määrän päähän, kun aukean vastakkaiselta laidalta alkoi näkyä liikehtelyä. Saarnisto hykerteli itsekseen; kohta saisivat aron pojat nähdä suomalaisen käden järkähtämätöntä tulenohjailua. Ja ennättämättä käydä ampumahaudan pahimmin vioittunutta päätä tarkastamassa alkoikin kaksi vahvahkoa osastoa lähetä rivakoilla syöksyillä puolustajia.

»Herra vänrikki, lähdenkö antamaan hälytyksen korsuihin?» kysyi johtajansa taakse kiirehtinyt lähetti.

»Ei tarvitse. Kyllä me näillä voimilla pärjätään. Antaa poikien vain levätä», vastasi Saarnisto varmana. »Sano se muillekin, jos ovat epätietoisia . . . Pieni yllätys pojille, eikö niin?»

»Tuli avataan minun käskystäni. Lasketaan ne nyt vaihteen vuoksi aivan kuulokuopille asti, niin ei tarvitse nähdä suurta vaivaa sotasaalista kerättäessä», tiedoitti Saarnisto kaikille kulkiessaan pesäkkeiden ohi. Luottava nyökäytys tuli joka paikasta vastaukseksi.

Valopistoolin ammus välähti. Kiväärit alkoivat napsahdella, mutta konetuliaseet olivat ääneti.

»Tulta . . . eikö kuulu?» karjaisi Saarnisto.

Tuttuja sarjoja ei vaan kuulunut.

Saarnisto juoksi lähimpään pesäkkeeseen. »Miksi et ammu jo. Pääsevät kohta aivan silmille», hän huusi konekivääriä tempovalle ja rassailevalle miehelle.

»Ei toimi, ei vaikka tekisi mitä», ähkäisi puhuteltu.

»Missäs ampuja, Henrikson, on?»

»Sitä kivääriä lähti viemään korsulle», tuli epäröivä vastaus.

Saarnisto kirosi, puri hammastansa ja kirosi uudelleen. Eipä hän nyt huomannut niille sanoa tarkemmin. Tavallaan pojat tekivät oikein; he ammattimiehinä kykenisivät suorittamaan puhdistuksen nopeimmin.

»Laita nyt pirun nopeasti se masiina kuntoon!» huusi Saarnisto juostessaan kumarassa kohti toista konekivääripesäkettä — oikeammin hirsiläjää, jonka lomiin ase oli sijoitettu. Turhaa hänen sinne oli kiirehtiä; sama vika oli silläkin, ja hän, miesten kunnioittama joukkueenjohtaja oli nyt voimaton: hän ei kykenisi korjaamaan häiriötä; aseoppi oli ollut hänelle kauhistus ja konekivääri pysynyt aina tuntemattomana. Pirunmoinen tuuri! Pitikin nyt osua hänen Akilleksen-kantapäähänsä. »Hälytys; kk:t eivät toimi!» huusi hän ohimennessään taistelulähetille, vaikka ymmärsikin, etteivät miehet korsusta ennättäisi hätään. Mutta täytyihän edes varmistautua; ennättäisivät vastaiskuun kuitenkin.

Saarniston teki mieli lyödä itseään, niin vihainen hän oli välinpitämättömyydelleen. Hänelle oli aseiden käsittelyharjoitukset vastenmielisiä, mutta olisihan hänen järkevän miehen täytynyt ymmärtää sen tärkeys jo yhtenä opetusaineisiin kuuluvana. Kyllähän hän monasti oli aikonut ne niksit opetella, mutta aina oli toimeksipano lykkäytynyt. Aliupseereille kuuluvia taitoja, oli hän usein lohduttautunut, mutta nyt hän huomasi juuri tämän alan hallitsemisen olevan hänen tietorakennelmiensa perustan. Nyt se petti. Saarnisto tunsi rinnassaan puristavan kouristuksen. Vihollinen painoi päälle mustana massana, pikakivääri yritti kaataa sitä omalta osaltaan, mutta sen vaikutus ei riittänyt; kiväärien vaikutusta ei juuri huomannut. Näinkö ikävästi piti hänen loistavasti alkanut sotapäällikönuransa loppua!

»Ei laula, vaikka tekisi ihmeitä», valitti ampuja värisevällä äänellä. Siitä erottautui raivoisa kiukku, mutta myöskin pelko, huoli kohta saapuvien hetkien vaikutuksista.

Saarnisto nojasi lamaantuneena haudan takaseinään. Mitä hänen pitäisi nyt tehdä; lähimmät viholliset olivat jo ennättäneet käsikranaatin heittomatkan päähän. Kuin hyvään onneen luottaen hän työnsi ampujan syrjään yrittäen epätoivon vimmalla tehdä latausliikkeitä, mutta aliupseerikoulussa opitut tiedot olivat unohtuneet. Lukko naksahteli, vyöstä tipahteli maahan patruunoita, mutta lyijyvirta ei vaan suvainnut lähteä piipun kautta. Pimeässä oli mahdotonta nähdä osia tarkemmin; ne olisi pitänyt vaistolla tuntea. Saarnisto tunsi, kuinka hän joka sekunti vihollisen lähetessä lörpistyi henkisesti ja ruumiillisesti saamattomaksi vetelykseksi. Hän halveksi, vihasi itseänsä enemmän kuin mitään muuta, mutta kostaakseen rauhanaikaisen välinpitämättömyytensä hän päätti pysyä paikallaan viimeiseen asti, taistella vaikka yksin tuota ylivoimaista massaa vastaan.

Käsi hapuili sivulla hihnasta riippuvaa pistoolia. Hän aikoi juuri käskeä ampujaa ja muitakin vetäytymään taemmaksi, ettei turhia menetyksiä olisi tullut, kun koura sattumatlta osui johonkin palikkaan, varteen . . . Hän nykäisi voimakkaasti. Kasapanos! Kasapanosvarasto seinämän komerossa! Ja enempää ajattelematta lensi kolmikiloinen räjähdysainemäärä kohti kahden-, kolmenkymmenen metrin päässä olevia hyökkäysrivistöjä. Toinen . . . kolmas . . . neljäskin! Sitten muutamia polttopulloja mukaan. Näky oli valtava: ilmanpaine hytisytti puita ja pensaita — ei vähin miehiä, tuli leimusi ja kasapanosten ilmoille heittämä sora ja multa putoilivat ropisten kauas ympäristöön.

Kykenemättä sanoin selittämään aiettaan konekiväärimiehelle hän paiskasi tämän syliin muutamia räjähdyspaketteja ja ottaen saman määrän — loput varastosta — päällystakkinsa helmaukseen lähti juoksemaan kohti ykköskivääriä. Kohta kuului sieltäkin neljä voimakasta jyrähdystä.

Savun hälvettyä ei ampumahautojen edestä kuulunut huutoa eikä ammuntaa, vain repaleiset ruumiit ja myllerretty maakamara muistuttivat äskeisistä tiukoista hetkistä. Sattuma oli pelastanut tilanteen — tällä kertaa. Hyökkäysvaunuja varten varattu varasto oli korvannut oikealla hetkellä konetuliaseiden vaikutuksen — ja pelastanut ampumahaudan miehistön.

»Hei, Siirilä, tules hiukan kopeloimaan kanssani tätä 'rakkinetta'. Täytyy saada selville nyt joka nipukka . . . On tullut unohdettua ja tätä voi vielä tarvita», selitti Saarnisto konekiväärijoukkueen johtajalle. »Tulen illalla vielä tutkimaan tuota lukkoa korsuusi», hän huusi yli tunnin kestäneen opiskelun jälkeen poistuvalle toverilleen.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

Toimitus ei vastaa nimettömiin tiedusteluihin. Henkilökohtaisen kirjallisen vastauksen lähetämme vain siinä tapauksessa, että oheen on liitetty 10 mk ja palauttamismerkki.

Koska ilmestyy suojeluskuntien uusi pukuohjesääntö? Monessa kohdin on viivästyttänyt puvun ja virka-asemamerkkien suhteen yhdenmukaisuuteen siirtymistä se, kun on ollut tiedossa, että lähiaikoina tulee ilmestymään uusi pukuohjesääntö suojeluskunnille. *Pukukysymys.*

Saamamme tiedon mukaan sk.järjestön uuden pukuohjesäännön laatimiskysymys on vireillä, mutta aikaa, jolloin se valmistuu, ei voida vielä sanoa, sillä se riippuu osaltaan puolustuslaitoksen uuden virkapukuohjesäännön ilmestymisestä.

*

Tuleeko sellaiset kotilomat merkittäviksi kirjoihin, jotka on käytetty isän vakavan sairauden takia? Täytyykö tällaisten lomien tähden palvella ylipalvelusta, kun aikaisempia lomia on käytetty 30 vrk.? *Epätietoinen.*

Annettujen, varusmiesten lomia koskevien määräysten mukaan ylipalvelusta ei tarvitse suorittaa, vaikka lomia on käytetty yli 30 vrk., jos lisäloma on saatu perheen keskuudessa sattuneen kuolemantapauksen tai vakavan sairastumisen johdosta, mikäli sairauden aihe (sen vakava laatu) on pätevästi todistettu ennen lomaa tai heti sen jälkeen.

*

Koska alkaa Kadettikoulun seuraava kurssi? Onko päivälehdissä kenties jo ollut ilmoitusta uuden kurssin alkamisesta? *Tja.*

Seuraava Kadettikoulun kurssi alkaa touko—kesäkuun vaihteessa 1941. Kurssin alkamisesta ja kursseille hausta ilmoitetaan aikanaan tarkemmin päivälehdissä.

*

Voiko sodassa toiminut res.aliupseeri, joka kuuluu suojeluskuntaan, päästä taistelukouluun? Milloin seuraava kurssi alkaa ja minne hakemukset olisi lähetettävä? *A. L.*

Milloin alkaa seuraava kanta-aliupseerikurssi taistelukoulussa ja kuinka sinne voisi päästä? *Rajamies.*

K. o. kursseille otetaan nykyään oppilaiksi vain sellaisia puolustuslaitoksessa tai sk.järjestössä aliupseerin toimessa palvelevia, jotka ovat olleet nykyisissä toimissaan määrätyn ajan. Kysyjillä ei siis ole mahdollisuutta nykyoloissa näille kursseille päästä.

KIRJALLISUUTTA

Jussi Kirjavainen: Suomalaiset suurhiihtäjät II, 380 siv., runsaasti kuvitettu. W. S. O. Y. — Tätä kirjaa lukiessaan joutuu harmittelemaan syntyneensä liian aikaisin. Miten paljon ruokaisempaa olisikaan ollut lukea tällaista niiden kilpa-ajotilastojen sijasta, joilla nuoriso sai 30—40 vuotta sitten asetella samanlaista nälkäänsä. Kirjavainen kertoo verrattomasti. Parhaimpia todistuksia siitä on se seikka, etteivät nämä asiallisesti katsoen useinkin samanlaisia latuja noudattavat urheilijaelämäkerrat vaikuta yksitoikkoisilta. Muutenkin tapaa hänen sanonnassaan tämän tästäkin käänteitä, jotka paljastavat kerrassaan tyyliniekan, olipa sitten kysymys haastateltujen kertoman sijoittamisesta sopivaan yhteyteen tai omista huomioista. Monestikin ovat juuri haastateltujen osuvasti siepatut sanat antaneet kerronnalle väriä. Niiksi tullen on tekijä vaatimattomasti tyytynyt pitkältikin vain lainailemaan sen arvoista kuulemaansa, pysytellen itse taka-alalla kuin Lönnrot Kalevalan runoilijana. Juuri lainausten perusteella on Taavi Kujalan tarina kokoelman parhaita.

Teoksen ansioihin kuuluu sen hyvä, vaatimaton nimi, kirja kun menekkiesikuvista huolimatta ei esittäydy minään hiihtourheilumme historiana, johon se tarjoaa vain hiihtourheilumme kehityksen ulkonaisia piirteitä valaisevia aineksia, joskohta sellaisina verrattomia ja suurella, uskomattomalla vaivalla kerättyjä. Mutta nimi olisi vielä parempi esim. muodossa Suom*en* suurhiih*täjiä*. Onhan raja näiden ja muiden välillä epämääräinen harkinnan asia. Useat armoille otetut ovatkin vain maa- ja »muu»-kunnallisia suurhiihtäjiä. Hiihdon historian tekijöinä monet sellaisista pienemmistä profeetoista ovat kyllä jättäneet var-

Moottoroitua papistoa.

Amerikan puolustusministeriö on antanut määräyksen, jonka mukaan armeijan sotapapisto on moottoroitava. Kesäkuun 1. p:ään mennessä on muodostettava moottoripyöräkomppania, jonka miehistönä on 400 sotapappia. Katoliset papit ovat jo ostaneet 500.000 rukousnauhaa ja saman verran messukirjoja komppanian tarpeisiin katolisia sotilaita varten. Protestanttiset ja juutalaiset papit ovat niinikään hankkineet omaa kirkollis-kalustoaan. Katoliset virkaveljet ovat kuitenkin siinä suhteessa edellä, että heillä on käytettävissään myös useita satoja moottoroituja kappeleita.

Intiaanit ja asevelvollisuus.

Amerikan intiaaniheinot ovat suhtautuneet voimaantulleeseen yleiseen asevelvollisuuteen varsin eri tavoin. Osa intiaaneista on saapunut kutsuntatoimistoon täydessä sota-asussa — he luulivat pääsevänsä suoraa päätä tappelemaan. Toiset heimot, kuten esim. mohawkit ja seneca-heimo, ovat ilmoittaneet vastustavansa asevelvollisuutta, mutta olevansa halukkaita muulla tavoin avustamaan. Asevelvollisuus ei heidän mielestään lainkaan sovi vapaalle intiaanille. Mohawkit pitävät itseään alkuasukkaina, maan todellisina omistajina, eivätkä Yhdysvaltain kansalaisina, joilla olisi jotain velvollisuuksia. He ovat vain luovuttaneet maansa valkoihoisten käyttöön, jotta nämä voisivat käyttää hyväksen sen antimia. Tao-intiaanit Uudessa Meksikossa ovat suostuneet suorittamaan asevelvollisuuttaan sillä ehdolla, että saavat määrättyjä erikoisoikeuksia. Ennen kaikkea he eivät halua luopua pääkoristeestaan, »jota ilman yksikään intiaani ei pääse autuaammille metsästysmaille».

Teräskypärät sateenvarjojen sijaan.

Lontoon asukkaat ovat jo tottuneet ilmatorjuntatykkien jylinään ja sulkutuleen, mutta viime kuukausien kokemukset ovat myös opettaneet heille, että »kaikki, mikä heitetään ilmaan, tulee myöskin lopulta takaisin maahan». Joka aamu on kaduilla ja talojen katoilla suuret määrät räjähtäneiden it.-ammusten sirpaleita ja putoavia terässirpaleita koetetaan välttää monin eri keinoin. Autojen katoille kiinnitetään paksut patjat ja henkilöt, jotka virkatehtävissään joutuvat olemaan öisin ulkona, kantavat teräskypärää. Palopommien varalta käytetään myös erikoisenmallisia kypäriä, jotka suojaavat kaulaa. Pommitusten alkamisesta lähtien on jaettu yli 800,000 teräskypärää ihmisille, jotka suorittavat erikoistehtäviä, mutta sitäpaitsi myyvät monet liikkeet myös kovasta massasta valmistettuja suojakypäriä.

Kun ajatellaan, että 200 koulupoikaa keräsi Lontoossa neljän viikon aikana yli kolmetuhatta kiloa metalliromua, etupäässä pieniä terässirpaleita, voidaan hyvin ymmärtää, että lontoolaiset ovat katsoneet viisaimmaksi vaihtaa kuuluisat sateenvarjonsa teräskypäriin.

Osasto A:lle oma merkki.

Talvella 1939—1940 Ilomantsissa käytyjen taistelujen muistoksi on päätetty teettää ylläolevan kuvan muotoinen merkki. Sen aiheena ovat kelohonka, Ilomantsin salojen tunnuskuvana, ja Karjalan vaakunan taistelevat kädet. Merkki on hopeaa, keskustan koristeluun on käytetty punaista ja mustaa emaljia. Merkin saa lunastaa itselleen jokainen Osasto A:n alaisissa joukoissa Ilomantsissa 1939—40 palvellut sotilashenkilö ja lotta.

maankin syvempää ja parempaa jälkeä kuin jotkut heitä mainiommat »tekijämiehet».

Asiallisesti ei sisällyksessä ole juuri muistuttamisen sijaa, ja asian viereltäkin vain sen pahaisen verran, ettei Napoleon katsellut Moskovan Varpusvuorelta sen kaupungin pommitusta, vaan paloa. Ei Napoleonin tarvinnut koskaan Moskovaa pommittaa.

L. P.

OTAVAN UUSIA KIRJOJA

David Rame: Hyvän toivon viiniä. Romaani Kapmaan viininviljelysseuduilta, päähenkilönä nuorukainen, joka lähtee etsimään kadonnutta isäänsä ja joutuu vuosikausiksi vaellusretkille Etelä-Amerikkaan, Taka-Intiaan ym., missä saa kokea merkillisiä seikkailuja. Hinta 82 mk, nahkaselk. 104 mk. (Koko sarjan ostajalle 55 mk, nahkaselk. 77 mk ja sarjan ensimmäinen romaani ilmaiseksi.)

Joh. Kaikko: Yleismaantieteen ja luonnonhistorian kertauskirja. Helsingin Suomalaisen lyseon lehtori, tohtori Kaikko on laatinut tämän kirjan erityisesti keskikouluoppimäärän kertaamiseen. Tietoaineiston valinnassa on otettu huomioon kaikki käytännössä olevat oppikirjat. Hinta 44 mk.

Ensio Rislakki (Valentin): Syntynyt terve tyttö. Tämä suosittu, ajankohtaista lapsikysymystä käsittelevä huvinäytelmä on nyt saatavissa myös kirjana. Hinta 33 mk.

Vicki Baum: Uimaopettaja Urban Hell. Pirteä kylpyläromaani. Toinen painos. Hinta 15 mk.

Ursula Cooper: Hänen ylhäisyytensä. Romaani nuoresta miehestä, joka äkkiarvaamatta saa pienen tytön kasvatettavakseen. Hinta 8 mk.

Elisabeth Turner: Kapteeni Kennedyn menneisyys. Avioliittoromaani. Hinta 8 mk.

Aulis Zidbäck: Pohjolan suurin maallikkosaarnaaja. Juhani Raattamaan kristillisyydennäkemys ja suhde laestadiolaisuuden suuntamuodostukseen. Juhani Raattamaa oli Laestadiuksen kuuluisin oppilas, ja tämä hänen elämäkertansa antaa samalla arvokasta lisävalaistusta koko Perä-Pohjolan herännäisyyteen. Hinta 55 mk, sid. 68 mk.

Gustaf Hellström: Poliisimestari Malmros. Arvossapidetyn ruotsalaisen kirjailijan erikoislaatuinen romaani virkamiehestä, joka koettaa noudattaa toimessaan ehdotonta oikeamielisyyttä ja saa yleisen mielipiteensä jyrkästi vastaansa. Hinta 55 mk, nahkaselk. 77 mk.

Arvo Vartia—Frans Nurmi—Pekka Tiilikainen: Kasva raittiiksi. Tämä kansakouluja varten tarkoitettu raittiusasiain oppikirja on kokoonpantu työkirjamenetelmään nojautuvaa opetusta silmälläpitäen. Kirjan kuvitus on aivan omaperäinen ja erittäin runsas. Hinta pahvik. 8 mk.

I palkinto.

II palkinto.

II palkinto.

Maaottelumarssin merkki. Suomen ja Ruotsin maaottelumarssin merkkikilpailu on ratkaistu. Ensimmäisen palkinnon voitti kahdella luonnoksellaan herra Tapio Virkkala, Helsingistä. Toisen palkinnon jakajista osoittautui nimim. »Kilomeetteritehtaan» omistajaksi herra B. Harald Hellström, Helsingistä, ja nimim. »Valtakunnat» taakse kätkeytyneeksi herra Asmo Alho, Helsingistä.

Uusia sulkupalloja Englannissa.

Lontoon ja muiden tärkeiden kaupunkien puolustamiseksi on otettu käytäntöön uusia sulkupalloja, jotka kohoavat huomattavasti korkeammalle kuin tähänastiset ja ovat yhdistetyt keskenään vaijereilla, jotka ovat varsin vaarallisia hyökkääjälle yön aikana.

Asevelvollisuusajan pituus Venäjällä.

Moskovan »Pravdan» kertoman mukaan on annettu uudet määräykset asevelvollisuusajan pituudesta Venäjällä. Niinpä on maavoimien miehistön palvelusaika 2 vuotta, merivoimien aliupseerien palvelusaika 3 vuotta, ilmavoimien miehistön ja aliupseerien 4 vuotta, rannikkopuolustuksen osastoissa ja laivoissa miehistön ja aliupseerien 4 vuotta, merivoimien osastoissa ja laivoissa miehistön ja aliupseerien 5 vuotta, kotijoukkojen (sisäisten sotavoimien) miehistön 2 vuotta ja aliupseerien 3 vuotta, rajavartioston maajoukkojen ja aliupseeriston 3 vuotta ja rajavartiolaivaston miehistön ja laivaston palvelusaika 4 vuotta.

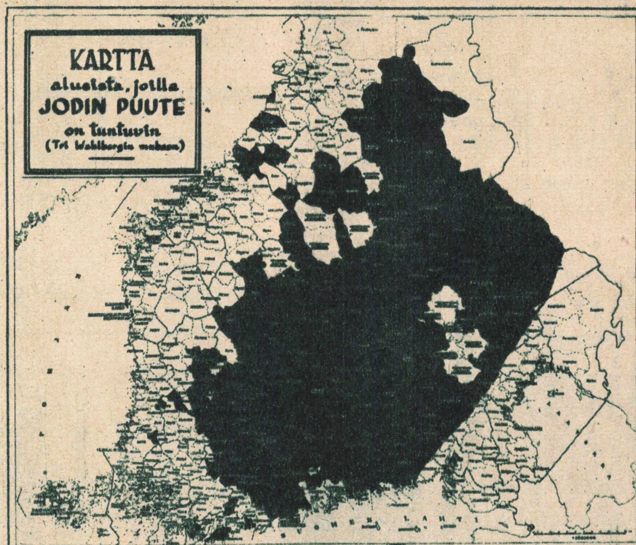
Sota- ja merisotakouluista kurittomuuden tai huonon edistymisen takia erotetut oppilaat ovat velvolliset suorittamaan asevelvollisuusajan kokonaan, jolloin sota- tai merisotakouluissa suoritettua palvelusaikaa ei oteta huomioon. Nämä asetukset on korkein neuvosto vahvistanut.

Kahden sotavangin pakomatka.

Amerikan poliisiviranomaiset pidättivät hiljan kaksi univormupukuista saksalaista meriupseeria nimeltä Bernhard Gohlke ja Heinz Rottman. Heidät vangittiin dramaattisen takaa-ajon jälkeen jäätyneellä St. Lawrence-joella senjälkeen kuin heidän oli onnistunut päästä pakenemaan eräästä Kanadassa olevasta vankileiristä. Kanadalaiset partiot ajoivat heitä takaa, mutta heidän onnistui päästä joen yli Yhdysvaltain puolelle, missä amerikkalaiset viranomaiset pidättivät ja internoivat heidät.

Käyttäytymisohje ilmahälytyksessä.

Zürichin kaupungin väestönsuojelutarkastaja on antanut seuraavan käyttäytymisohjeen ilmahyökkäysten varalle: 1) Jäädä ilmahyökkäyksen aikana tähyilemään taivaalle lentäjiä ei ole urheuden merkki, vaan osoittaa ymmärryksen vajavaisuutta ja vastuuntunnon puutetta myös toisia ihmisiä kohtaan. 2) Ei tarvita 500 kilon pommia ihmishengen menetykseen. Siihen riittää oman ilmatorjuntatykin ammuksen sirpale. 3) Kun ilmahälytys tapahtuu, eivät vuodepeitteet tarjoa turvaa sirpaleilta. Turvan tarjoaa ainoastaan hyvin rakennettu väestönsuoja. 4) Väestönsuojeluviranomaisten määräysten uhitteleminen muka henkilökohtaisen vapauden nimessä ei ole oikeata kansalaismieltä. Velvollisuuksien suoritus ei ole heille henkilökohtaista huvia, vaan se tarkoittaa kaikkien kansalaisten parasta. Olkaa heille avuliaita. 5) Suojeluohjeet porraskäytävissä eivät ole seinäkoristeita. Jokaisen asukkaan, semminkin niiden, jotka luulevat voi vansa olla ulkopuolella talon väestönkohtalonyhteisyyden, on syytä tarkoin tutustua niihin. 6) Puhelinkeskuksella on ilmahälytyksen tapahtuessa tärkeämpääkin tehtävää kuin vastata kaikenlaisiin persoonallisiin kysymyksiin. Älkää siis puhelinkeskuksesta tiedustelko esim., onko todellinen ilmavaara vai ainoastaan harjoitus kysymyksessä. 7) Kokemukset sotaakäyvistä maista ovat osoittaneet, että ilmahälytyksen uhriksi on tavallisesti joutunut henkilöitä, jotka eivät ole ajoissa rientäneet väestönsuojiin. Täytyykö meidänkin nämä kokemukset maksaa ihmisuhreilla?

Kansanravitsemuskomitea pitää välttämättömänä jodin lisäämistä ravintoomme.

Jodinpuute yleinen melkein kaikilla seuduilla.

Kansanravitsemuskomitea on laajoin tutkimuksin selvittänyt kilpirauhastaudista aiheutuvan struuman, sydäntaudin, huonokuuloisuuden, kuuromykkyyden ym. tautien esiintymistä maassamme ja todennut ne huolestuttavan yleisiksi, vieläpä ne näyttävät lisääntyvänkin. Yksistään vuosittain leikattavat struumatapaukset vaativat noin 30.000 sairaalapäivää! Syynä on se, ettei maaperässämme ole riittävästi jodia, minkä puutteen poistamiseksi komitea esittää kiireellisiä toimenpiteitä.

Keinoina jodin lisäämiseksi ravinnossa komitea luettelee jodipitoiset makeiset, jodin lisäämisen juomaveteen (kaupungeissa), jodipitoiset lannoitteet, jodin lisäämisen karjanrehuun ja ennenkaikkea jodin sekoittamisen keittosuolaan, mikä on käytännössä mm. Amerikassa ja Sveitsissä. Komitea ehdottaa, että meillä mahdollisimman pian ryhdyttäisiin lisäämään keittosuolaan kalium- tai natriumjodidia suhteessa 1 :200.000. — Koska nykyoloissa ei jodioitua suolaa voida saada, on hyvä tietää, että JODI-kali-FIGAROL yskänpastilli poistaa tämän puutteen, kun sitä syö säännöllisesti joitakin pastilleja päivässä.

Tunnettua on, että pienenpienet jodierät auttavat myös torjumaan nuhantapaisia tartuntoja. Tämän johdosta ryhdyimme pari vuotta sitten valmistamaan JODI-kali-FIGAROLIA, joka siitä pitäen on ollut yskänpastillien »ykkönen». Kun nyt kansanravitsemuskomitea toteaa jodia lisäksi tarvittavan jokapäiväiseen ravintoomme struuman ym. jodinpuutostautien torjumiseksi, on kaksinverroin syytä syödä säännöllisesti näitä »virkistyspastilleja» ja etenkin antaa niitä lapsille. Näiden pastillien sisältämä jodimäärä poistaa jodinpuutteen, mutta ei arimmallekaan aiheuta jodimyrkytyksen oireita. Muuhun jodilääkitykseen ei kuitenkaan pidä ominpäin ryhtyä!

Rasia makeis- ja liikevaihtoveroineen maksaa vain 4: 40 — siis saman kuin muutkin pastillit — joten jodin saatte kaupanpäällisiksi.

SUKLAATEHDAS HELLAS OY. — Turku.

Voitot saavutetaan

talouselämänkin alalla määrätietoisen yhteistyön avulla. Liittymällä jäseneksemme tuette edistysmielistä osuuskauppaliikettä, joka on kuluttajain tehokkain toimintamuoto myös nykytilanteessa.

Osuusliike VOIMA Tampere.

Rauman Osuuskauppa r. l.

on paikkakunnan parhaiten varustettu ja monipuolisin vähittäisliike.

Myymälöitä Raumalla sekä maaseudulla.

Muistakaa

ostoksille lähtiessänne, että myymme parhaita tavaroita kohtuullisilla hinnoilla!

OSUUSLIIKE POHJOIS HÄME R. L.
VILPPULA

Osakeyhtiö TIILEN,
Messukylä

hyviksi tunnettuja tiilejä myy

OTRA OY

Ent. Tampereen Rakennuskonttori.

KOLKIN OSUUSKAUPPA R. L.
VILPPULA, KOLKKI

Paikkakunnan monipuolisimmasta liikkeestä ostatte edullisesti kaikki **kulutus-** ja **maataloustarvikkeet.**

Kangasalalaiset HUOM.!
Kaikki kevätuutuudet saapuneet.

- Pistäytykää katsomassa myymälöissämme.
- Säästätte tekemällä ostoksenne meillä.

KANGASALAN OSUUSKAUPPA R. L.

Hämeenkyrön Paloapuyhdistys

vakuuttaa edullisilla ehdoilla sekä kiinteää että irtainta omaisuutta.

HALLITUS

VIIALAN OSUUSLIIKE R. L.
VIIALA

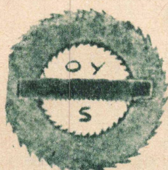
- *Tarjoamme monipuolisesta varastostamme kaikkia sekatavara-alaan kuuluvia tavaroita.*

ISOISÄN kuva...

Sinä hän on juuri sellaisena kuin hän siihen aikaan oli. Valokuva palauttaa nuo tutut piirteet jälleen mieleenne, siksi se kuuluukin rakkaimpien perhemuistojen joukkoon.

Valokuvaamo N. RASMUSSEN
TAMPERE — Sisä- ja ulkokuvauksia til. puh. 3516

OSAKEYHTIÖ SAHANTERÄ
EPILÄ — Puh. Tampere 4315.
Post. os. *Epilä.* Sähk. os. *Sahanterä, Tampere.*

Suosittelemme ensiluokkaisia valmisteitamme: **kehä- ja pyöräsahoja, halko- ja käsisahoja, kuorima- ja kolousrautoja, niittokoneenteriä ja erilaisia puutarhatyökaluja.**

- *Ostakaa EPILÄN valmisteita.*

Kyllön Osuusmeijeri r. l.
Pälkäne, Laitikkala.

Meijerillä Pälkäneen Säästöpankin sivukonttori.

Paikkakuntalaiset käyttäkää omia laitoksianne.

SOMERON OSUUSKAUPPA r. l.
SOMERO

Paikkakunnan suosituin ostopaikka.

SOMERON OSUUSMEIJERI

SOMERO

Meidän Nanso-trikooalusvaatevalikoimastamme löytää jokainen niin nainen kuin mies, juuri itselleen sopivan kerraston.

KYSYKÄÄ NANSOA!

Nanso-laatu on voittamatoı

Nokian Kutomo Oy
Nokia.

ASIKKALAN OSUUSMEIJERI R. L.

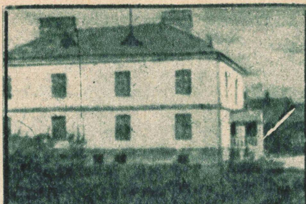
VÄÄKSYN KANAVA

Valmistaa ensiluokkaista VOITA

Teollisuusmiehet!

Sähkö on Toijalassa halpaa ja varmaa. Perustakaa yrityksenne Toijalaan. MIEHET: Älkää vaivatko vaimojanne ja tyttäriänne kantamaan vettä, sähkö tekee sen paljon mukavammin. ROUVAT: Sähkösilitysrauta tulee paljon halvemmaksi kuin polttaa kalliita puita pientä silitystä varten. NEIDIT: Sähköllä kuumenevat käherryslaitteet ovat erinomaiset siistit ja mukavat.

TOIJALAN SÄHKÖOSAKEYHTIÖ

NAKKILAN OSUUSMEIJERI

NAKKILA

Paikkakunnan maidontuottajain omistama ajanmukainen meijeriliike.

Nopeasti kehittyvässä Peipohjan asemayhdyskunnassa myytävänä asunto-, liike- ja teollisuustontteja.

KOKEMÄEN-KARTANO

PEIPOHJA

HARJAVALLAN OSUUSKAUPPA R. L.

Päämyymälä, ruokatavaramyymälä ja kahvila kirkolla.
Sivumyymälät Pirilässä ja Merstolassa.

Paikkakunnan omavaraisin kauppaliike.

Karkun ja Suoniemen PALOVAKUUTUSYHDISTYS KÄRPPÄLÄ

Vakuutuskanta noin 54.000.000: —.
Rahastot 900.000: —.

Toimitusjohtaja LAURI MATTILA

KÄYTTÄESSÄNNE

»SILO»

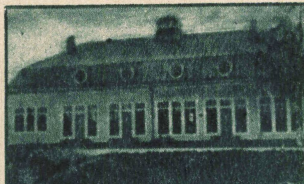
YÖLESTEJÄ

pysyvät kenkänne hyvässä kuosissa.

Valmistaja:

OY. RAKENTAJA

Karkku

Myymälämme Kiukaisissa, Paneliassa, Panelian asemalla, Laihialla, Harolassa ja Tuiskulassa sekä kahvilamme Kiukaisissa ja Panelian asemalla ovat paikkoja joissa suojeluskuntaväki mielellään asioitsee. Ne ovat siistit ja viihtyisät.

Kiukaisten Osuuskauppa r. l.

Oy. YLÖNEN & Co Ltd. Rauma.
Satamahuolintaa. Sähkeohje: Ylönen.
Sisaryhtiöt:
Oy. Shipowners' Stevedores.
Laivojen lastausta ja purkausta. Sähkeohje: Ownerssteve.
Oy. Rauman Laivahuolto.
Laivanselvityksiä. Sähkeohje: Service.
Puhelimet: 12 74 ja 10 23, yksit. 14 23.

RAUMAN RAUTA OY.

RAUMA

Sähköosoite: RAUMANRAUTA

Puhelimet: Konttori 1399 — Myymälä 1400 — Tukkuosasto 1401 — Johtaja 1402.

HARJUN SÄHKÖLIIKE O. Y.

RAUMA — Puhelin 1582 ja 1583.

Sähkö-, radio-, vesi- ja lämpöjohto-osastot.

JOHN NURMINEN Perustettu 1886.

RAUMA — Puhelimet: 1028, 1086, Valtion keskus n:o 7.

Speditioniliike ja rahtaustoimisto.
Laivanvarustamo Laivameklaamo.

Kiikalan Osuuskauppa r. l.

Kiikala

Myy hyvin lajitellusta varastostaan kaikkia siirtomaa-, kangas- ja lyhyttavaroita ynnä rauta-alaan kuuluvia tuotteita.

Ostamme ruista, vehnää ja muita viljatuotteita päivän korkeimpiin hintoihin.

Uskelan, Muurlan, Perttelin ja Kuusjoen kuntain

PALOVAKUUTUSYHDISTYS

SALO — Puh. 683.

Vakuutuskanta 210.000.000: —.

Omat varat noin 3.000.000: —.

Toimitusjohtaja Aug. Saari.

OLUT maistuu aina hyvältä.

SALON OLUTTEHDAS OY.

SALO — Puhelin 24.

PERNIÖN OSUUSKAUPPA R. L.

On paikkakunnan suojeluskuntaväen omistama liike.

Mitä enemmän keskitätte ostonne ja myyntinne Osuuskauppaan, sitä enemmän voi Osuuskauppa tukea suojeluskuntatyötä.

KISKON OSUUSMEIJERI

ENÄJÄRVEN OSUUSKASSA

SUOMUSJÄRVI

Maksaa talletuksista korkeimman koron ja auttaa maatalouden kehitystä Suomusjärvellä.

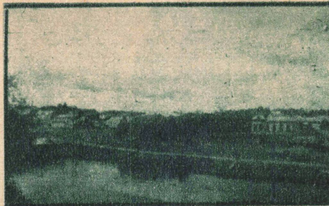
KOSKEN SÄHKÖ OY. KOSKI AS. JAKAA SÄHKÖVIRTAA

AIRAM-lamppu

ainoa kotimainen sähkölamppu.

Saatavana

Iisalmen kaupungin Sähkölaitoksen myymälästä.

IISALMEN
I APTEEKKI

YRJÖ HIRVENSALO

Iisalmen Urheiluliike

IISALMI — Puhelin 151.

Kesäurheiluvälineitä runsas valikoima.

Iisalmen Sahat Oy.

IISALMI

Peltosalmen ja Luuniemen sahat, Puunjalostustehdas, Valssimylly.

Suosittelee tuotteitaan. Ostaa metsiä.

PUHELIMET: konttori, nimihuuto SAHAT. Metsäkonttori 400.

Kainuun METSÄNHOITO-LAUTAKUNTA

KAJAANI

Väinämöisenkatu 9.
Puhelin 64 ja 68.

Suorittaa vahvistettujen toimitustaksojen mukaan kaikkia metsäalaan kuuluvia tehtäviä.

Kajaanin Rautakauppa Osakeyhtiö

Kajaani.

Rauta-, rakennusaine- ja taloustarpeiden tukku- ja vähittäiskauppa.

Puhelimet: Konttori 63, myymälä 177.

OSUUSLIIKE KEMINSEUTU R.L. — KEMI

Paikkakunnan puolueeton osuusliike. Myymälöitä kaupungissa ja maaseudulla. Veitsiluodon ravintola. Oma teurastamo ja leipomo.

Jäseneksi voidaan liittyä.

Kajaanin kaupungin SÄHKÖLAITOS

PUHELIN 31.

Toimittaa:

Valaistuslaitteita, Lämpökojeita, Keittolaitteita ym. alaan kuuluvia tavaroita.

Myymälä ja konttori Kauppakadun varrella.

KEMIN RAUTAKAUPPA OY

KEMI
PUHELIN 37 ja 38.

Kemijärven Osuuskauppa r.l.

KEMIJÄRVI — Puhelin 22.

Myymälöitä: Kemijärvellä, Pelkosenniemellä, Savukoskella ja Posiolla.

Osuusliike TURVA r.l. — Ii

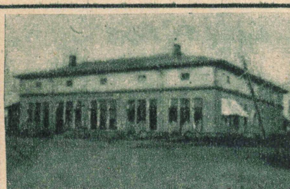
Paikkakunnan puolueeton osuusliike. Liikevaihto 8,1 milj. mk. — Myymälöitä Iissä ja Yli-Iissä yhteensä 16. — Myy kulutustavaroita ja maataloustuotteita.

RAAHE OY.

Haukipudas.

Martinniemen, Halosenniemen, Ykspihlajan ja Oulaisten sahat. Martinniemen Puuhiomo ja Oulaisten Puuseppätehdas.

Myy kaikenlaista sekä ulkoettä uunikuivaa rakennuspuutavaraa raakana ja höylättynä kaikilta yllämainituilta sahoilta.

ILMAJOEN OSUUSKAUPPA r.l.

Ilmajoki.

Paikkakunnan suurin sekatavarakauppa. Ostaa ja myy **ruista, kauraa, heiniä, olkia, siemeniä y.m. maalaistuotteita.**

JÄRVENPÄÄN OSUUSKASSA

JÄRVENPÄÄ

- Auki omassa talossa joka arkipäivä 9—13.
- Maksaa korkeimman sallitun koron.

Kaikki liikenevät varat käytetään maatalouden hyväksi.

Tuusulan Palovakuutusyhdistys

JÄRVENPÄÄ

Vakuutuskanta 70.000.000:—. Omat varat n. 200.000:—.

Joht. Y. MÄKELÄ, puh. Järvenpää 125.

Vakuuttakaa

omaisuutenne oman paikkakunnan paloapuyhtiössä. — Siten turvaatte omaisuutenne.

Vakuutuskanta 50 milj. Vakuutukset turvatut Sampsassa.

PERÄSEINÄJOEN PALOVAKUUTUSYHTIÖ

Johtaja Viljo Koivisto.
Peräseinäjoki.

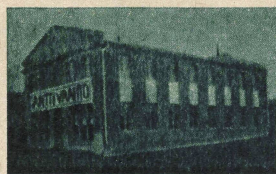
KURIKAN LAKKITEHDAS

OSAKEYHTIÖ — — — — PANTTILA

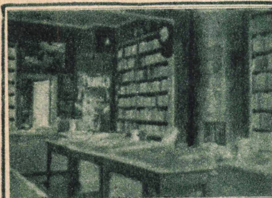
»KULO»-merkillä varustetut lakit ja käsineet ovat ensiluokkaisiksi tunnetut kautta Suomen.

Kouvolan Kirjakauppa
Puhelin 43 ja 39.
Täydellinen kirjakauppa. Suuri varasto paperitavaraa ja konttoritarvikkeita.
Omistaa nyk. **P. Toropaisen perikunta** (aik. Ensossa).

OY. KARJAKESKUS
KOUVOLA ja KYMINTEHDAS
LIHAN JA MAKKARAN ERIKOISLIIKE

KOUVOLAN SAHA Oy.
KOUVOLA — Puh. 104.
Ostaa tukkimetsiä ja hankintapuita.
Myy sahattua ja höylättyä uuni- ja ulkokuivaa puutavaraa.

SÄHKÖ- JA ASENNUS Oy.
KOUVOLA — Puhelin 38.
Sähkötarvikkeiden erikoisliike. Ensiluokan asennusoikeudet Kouvolan kauppalassa. Alansa edullisin ostopaikka paikkakunnalla.

KYMENRANNAN OSUUSKAUPPA R.L.
Inkeroinen.
Suosittelee vieraspaikkakuntalaisille siistiä ja viihtyisää
Kahvila Ravintolaansa
Inkeroisten asemalla.

Kouvolan Ympäristön Osuusliike r. l.
KOUVOLA
Myy päivän hintoihin kaikkia maanviljelystarvikkeita, siirtomaa-, kangas- ja lyhyttavaroita. Ostaa maanviljelystuotteita. — Säästökassamme maksaa korkeimman käyvän koron.
Tallettakaa liikenevät varanne meille.

Kymin Palovakuutusyhdistys
Johtaja **Vilho Gunnar.** — Kymi. — Puhelin 25.
Vakuutuskanta yli 70 milj. - Vakuutukset turvatut jälleenvakuutuksilla. - Vakuutusalue: Kymin ja Haapasaaren kunnat.
Kuntalaiset, turvatkaa omaisuutenne palovakuuttamalla oman paikkakunnan palovakuutusyhdistyksessä.

MAASEUDUN KIRJAPAINO Oy.
Haminassa - Puh. 1055.
Suorittaa kirjapainotyöt nopeasti ja kohtuullisilla hinnoilla.
● ● ● *Hintatiedusteluihin vastataan.*

HAAPASAAREN OSUUSKAUPPA R.L.
Kotka — Haapasaari.
Myy päivän hintoihin RAUTA-, SIIRTOMAA- ja LYHYTTAVAROITA
Paikkakuntalaiset, suosikaa omaa liikettänne.

HARJUN MAATALOUSKOULUT
(Virolahti)
Maanviljelyskoulu, Karjanhoitokoulu ja Hevoshoitokoulu sekä Puutarhaharjoittelutila. ● Eri koulumuodoista lähetetään pyydettäessä postivapaasti tarkempi selostus.
Posti- ja puhelinosoite: HAMINA

O. HUOVINEN
KOTKA
Puhelimet: 340 ja 692.
RAKENNUSLIIKE
Liike perustettu 1908.

Haminan ja Ympäristön Osuuskauppa r.l.
Monipuolinen varasto kaikkia ruoka-, siirtomaa-, rauta-, rakennusaine-, kangas-, lyhyttavara- ja jalkinealaan kuuluvia tavaroita. Ostaa maataloustuotteita!
Harjoittaa Säästökassaliikettä. Liittykää jäseniksi!

K. Forsströmin RAKENNUSLIIKE
Kotka, Kotkantie 31. — Hovinsaari. Puhelin 348.
Suorittaa kaikkia rakennusalaan kuuluvia tehtäviä urakalla ja laskuun.

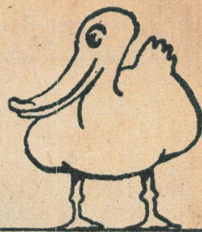
Osuusliike JYKEVÄ r. l.
SIPPOLA
Paikkakunnan suurin varasto koti-, siirtomaa-, kangas- ja lyhyttavaroita. — Säästätte tekemällä ostoksenne meiltä ja tallettamalla säästökassaamme liikenevät varanne turvaatte vanhuuden päivänne.

Kaipiaisten Osuuskauppa r. l.
Ostaa maataloustuotteita. — Myy kulutustavaroita.
Päämyymälä Kaipiaisissa. Seitsemän sivumyymälää.

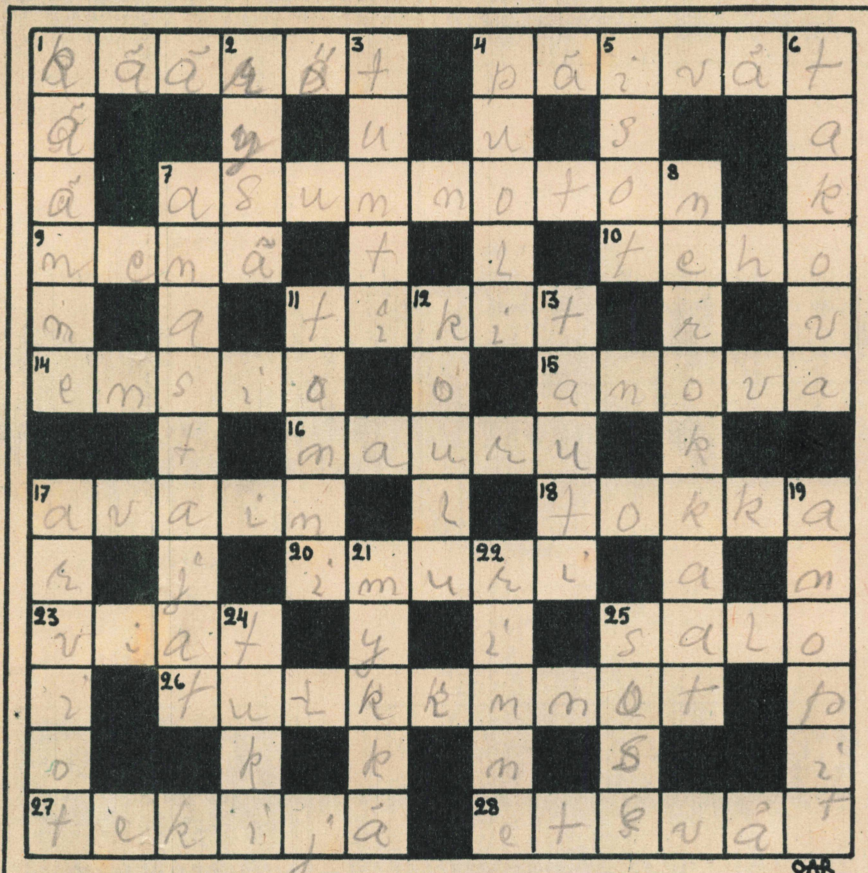
V. HANNULAN
Kahvilaa, Sekatavaraliikettä ja Kirjakauppaa Koriалla
SUOSITELLAAN!

JOUTOHETKIEN RATOKSI

Toimittaja Korpraali Visa Vekkuli. — — Osoite Hakkapeliitan toimitus, Helsinki, Kaivokatu 6

KILPATEHTÄVÄ N:o 5

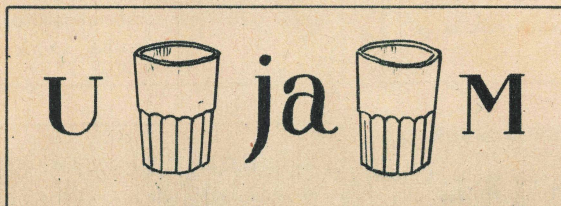
Vaakasuoraan:

1. Pieniä paketteja.
4. Vuorokauden aikoja.
7. »Kortteeria» vailla.
9. Keskellä kasvoja.
10. Moottorin voima.
11. Korttipelissä ratkaisevia.
14. Miehen nimi.
15. Haluaa.
16. Harakalla omituinen.
17. Unohtuu usein.
18. Laivatelakka.
20. Imeväinen sekin.
23. Puutteellisuuksia.
25. Riistainen seutu.
26. Koetuksia.
27. Valmistaja.
28. Kykenevät kaikkeen.

Pystysuoraan:

1. Muutos.
2. Pyydys.
3. Jaettuna kuudellakymmenellä.
4. Yksi kahdesosa.
5. Huomattavia.
6. Moukaroi.
7. Ottavat luvatta.
8. Viisaita.
11. Painomitta.
12. Oppilaitos.
13. Vitsauksiamme.
17. Laskelmia.
19. Kiusallisia sukulaisia.
21. Vajakykyinen ihminen.
22. Maastomuodostuma.
24. Apupylväskin.
25. Sekoitus.

Vastaukset lähetettävä korpr. Visa Vekkulille lehtemme toimitukseen ennen 27. 4. 41. Kuoreen *Kilpatehtävä N:o 4.* Palkintoina jaetaan kolme *Suunto-marssikompassia.*

KUVA-ARVOITUS

Anna ylläoleville esineille oikea nimitys je muodosta kuvien nimistä ja niihin liittyvistä kirjaimista eräs suomalainen kirjailija. Mikä on ratkaisu?

PIKKUONGELMIA

1. Mikä taloudessa tarpeellinen kapine tavallinen rauta on?

*

2. Peltoa äestettäessä kasaantuu toisinaan juuria äkeen piikkeihin. Huomaatko, mikä »elintarvevarasto» niihin samalla muodostuu?

*

3. Perunan väitetään vasta v. 1565, siis uudella ajalla tuodun Eurooppaan. Kuitenkin viljellään meilläkin keskiaikaisia perunoita. Miten se on mahdollista?

*

4. Missä varsin mukavassa tilassa ollen terveessäkin ihmisessä voi huomata potilaan?

*

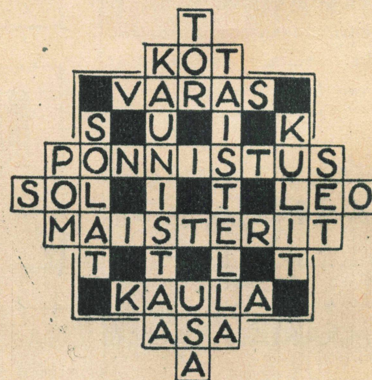
5. Oli kerran kolme sisarusta, joitten nimet olivat siitä merkilliset, että ne kaikki voitiin ilmaista kirjoittamalla vain o-kirjain. Minkänimiset olivat sisarukset?

*

6. Neljä sotapoikaa A. E. H. ja I. olivat komppaniansa parhaat ampujat. Mutta sanokaapa miksi varuskunnan emännät tunsivat parhaiten viimeksimainitun kivääriin?

VIIME NUMERON TEHTÄVIEN RATKAISUT

Pikkuristisana:

Puutteelliset kirjaimet:

Rymy-Eetu.

Pikkuongelmia:

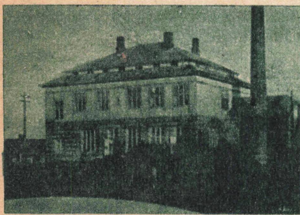
1. *Suuri pala suun leikkaa.* 2. *Vaala* (Va-ala). 3. *Ennätys.* 4. *Laiskiainen* (l. ais k i-ainen).

SUORALUONTOINEN

Äiti (selostaa tyttärensä laulaessa vieraalle):

— Tyttäreni on saanut minun ääneni.

Vieras: — Te kai olette hyvin iloissanne, että olette päässyt siitä.

SÄKYLÄN OSUUSMEIJERI I.L.

SÄKYLÄ

Tunnettu ensiluokkaisista tuotteistaan.

Elimäen pitäjän
PALOVAKUUTUSYHDISTYS

Vakuutuskanta n. 60 milj.

Ottakaa vakuutuksia Elimäen, Anjalan, Ruotsinpyhtään ja ympäristön pitäjistä. — Alueellaan edullisin vakuutuslaitos.

Saha- ja sähkölaitos.

SIIKAJOKILAAKSON METSÄ OY.

RUUKKI

Saha, höyläämö, hiilimo, tiilitehdas, sähkölaitos, laatikkotehdas ja mylly.

Tornion-Muonion rajajokien
UITTOYHDISTYS

TORNIO

W. ROSENLEW & C:o O.Y.

PORI

OSASTOT:

PORIN PAPERITEHDAS, Pori
Voimapaperia, kääre-, kirjekuori- ja pussipaperia, juoksevaa hartsia.

SULFIITTITEHDAS
Pori
Valkaistua sulfiittia.

PUUTAVARAOSASTO
Pori
Sahattua ja höylättyä puutavaraa.

SÄKKI- JA PUSSITEHDAS, Pori
Voimapahvia, tervalla impregnoitua käärepahvia, pusseja, voimapaperista valmistettuja säkkejä, sementtiä, superfosfaattia, jauhoja ym. varten.

LAATIKKOTEHDAS
Pori
Laatikkolautoja

KUUSILUODON SAHA. Tornio
Sahattua puutavaraa, puuhiiltä.

HIIVATEHDAS, Pori
Ensiluokkaista leipomohiivaa.

HARVIALAN KARTANO, Harviala
Polttopuita, maataloustuotteita, puutarhatuotteita, jalostettuja taimia, puita ja pensaita.

PORIN KONEPAJA, Pori
B M W raakaöljymoottoreita, **Sampo**-puimakoneita, äkeitä, traktoriäkeitä, ja hevosharavia, **Sukkela**-viljanlajittelijoita, ja kotitarvemyllyjä. **Kotiliesi** liesiä. **Porin Matti** tehdasmuurattuja lämmitysuuneja, **Porin Mainio** tehdasmuurattuja uunipatoja Rakennus- ja kauppavalutavaraa, Talouskoneita: lihamyllyjä, ja mehupuristimia, jäätelökoneita y. m. **Mainos**-sähkö- ja sarjasilitysrautoja sekä luistimia. Höyrykattiloita, säiliöitä ja rautarakenteita. Koneita selluloosa- ja paperiteollisuutta varten. Takeita ja valutöitä. Laivatelakka.

ULASOORIN TIILITEHDAS, Pori
Muuraustiiliä.

PORIN VOIMA O.Y. Pori
Sähkövoimaa.

HARVIALAN LASTUVILLATEHDAS
Harviala
Lastuvillaa.

SATAKUNNAN KENKÄTEHDAS OSAKEYHTIÖ

RAUMA

Suomalaiseen jalkaan suomalainen kenkä.

Laitilan y.m. kuntain
PALOVAKUUTUSYHDISTYS

LAITILA

Vakuutuskanta yli mk. 280 milj. Rahastot 2,6 milj. Laitilan ja lähiseudun vakuuttajat, käyttäkää omaa vakuutuslaitostanne.

Kauppiaitten Mylly Oy.
KOTKA

Suomalainen suurmylly, tuotanto 120,000 kg vuorokaudessa.

Hyvän **MAINIO** — ruisjauhon ja **SINI-KOTKA I I.** vehnäjauhon valmistaja.

OSUUSLIIKE
YHTYMÄ R.L.

LAPPEENRANTA

RYMY-EETUN PÄÄSIÄISUNI

PAM

TANTTU-41.

Kustannusosakeyhtiö Otavan syväpaino, Helsinki, 1941.